Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXIX. Nr. 41 | Redakcija: GLenmore 5-7281 | ANTRADIENIS (TUESDAY) BIRŽELIO—JUNE 8 D., 1954 | Administracija: GLenmore 5-7068 | 10 CENTŲ

Veiksniuose

Vliko pirmininkas M. Krupavičius ir VT pirmininkas K. Žalkauskas Washingtone buvo priimti valstybės departamente rytų Europos referento Vedelerio, kongresmano Douglas ir kongresmano Kersteno. Ta proga min. P. Žadeikis surengė priėmimą, kuriame dalyvavo ir Latvijos ministeris Spekke su pavaduotoju ir apie 30 Washingtone esančių lietuvių.

★

Lietuvybės išlaikymo klausimais Vliko pirmininkas M. Krupavičius ir VT pirm. K. Žalkauskas posėdžiavo su Loku. Buvo apsvarstyti Amerikos bendruomenės tarybos rinkimo klausimai. Pasisakyta, kad solidarumo mokestis būtų 1 dol. Vietos reikalam apylinkės apsidės iki 2 dol.

★

S. Lozoraitis atsiuntė raštą, kuriame sako, kad žinios apie Vliko atstovo priėmimą prie Bonnos vyriausybės "neatitinka tikrenybės." "Jokia oficiali Lietuvos respublikos atstovybė Bonnoje neegzistuoja. Jos reikalu Vlikas buvo parašęs laišką Vokietijos užsienių reikalų ministerijai, tačiau šis laiškas paliktas be atsakymo." Toliau S. Lozoraitis rašo, kad Bonnoje, ligi sąlygos tikrai pasikeis, kontaktus su Vokietijos įstaigomis palaikyti jis pavedęs pasiuntinybės patarėjui Dr. A. Geručiui.

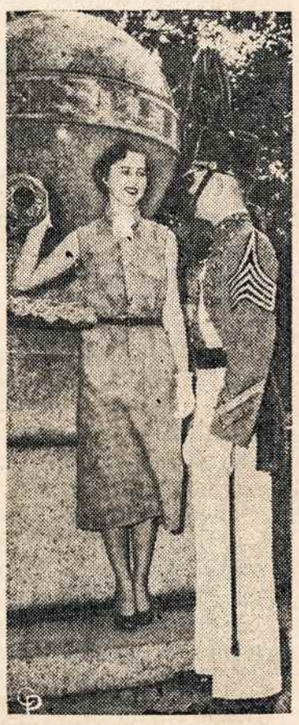

MARION F. MEADOR, pirmuoju baigęs West Point karinę akademiją.

Tiesioginės derybos

Ženevoje Amerika pradėjo derėtis su kom. Kinija, kad ji išleistų 54 Amerikos piliečius, kurių didžioji dalis yra kinų kalėjimuose. Derybos dar nieko nedavė, bet pažymėta, kad komunistai atsisakė derėtis per tarpininkus anglus, kaip buvo norėjusi Amerika.

Maskva nori nuversti Prancūzijos valdžią

Ženevoje politikų vaidinimas vyksta dviejose scenose: Korejos ir Indokinijos. Užkliuvus devynių pasikalbėjimam dėl Indokinijos, birželio 5 Molotovas staiga pasiūlė devyniolikos konferencijai

PENKIS PUNKTUS KOREJOS REIKALU:

1. Korejoje daryti laisvus rinkimus; 2. rinkimus turi vykdyti šiaurės ir pietų korejiečių komisija; 3. rinkimus prižiūrėti turi tarptautinė komisija; 4. turi būti sutartas laikas svetimom kariuomenėm išiskraustyti; 5. taiką turi garantuoti tautos, kurios yra ja rytuose suinteresuotos.

Kom. Kinijos atstovas Chu En-lai pažymėjo, kad tokia tarptautinė komisija galėtų būti tų pačių valstybių, kurios dabar prižiūri paliaubų vykdymą Korejoje. Kinietis visai atmetė pietų Korejos reikalavimą, kad rinkimus prižiūrėtų JT komiisja. Girdi, JT negali, nes jos Korejoje kariavo.

AMERIKA JUOS LAIKO APGAULE

Bedell Smith, Amerikos atstovas, Molotovo siūlymus pavadino apgaule. Ką Molotovas yra sugalvojęs, Smith demaskavo šias žodžiais:

"Tuo metu, kai mes sėdime čia Ženevoje, agresoriai gabena į šiaurės Korėją ginklus ir sustiprinimus, o kontrolės komisija nieko negali padaryti, nes komunistiniai jos nariai nesutinka veikti.

"Korejos komisija, siūloma rinkimam, komunistam duotų galimybes viską paversti chaosu, jei tik komunistinis gaivalas negautų laisvų rankų. Komisija galėtų veikti tik tada, kai komunistai tam pritartų. Tai jau eilė metų pažįstamas metodas, kurio pagrinde yra vienabalsiškumas su amžinu veto.

"Vadinama neutrali komisija Korejoje mums davė pamoką, kurios niekad nepamiršime."

Tose diskusijose Anglijos atstovas Edenas stengėsi kitus įtikinti tuo, kuo pats netiki: esą nereikia abejoti, kad susitarti galima. Filipinai parėmė pietų Korejos siūlymą.

Molotovo siūlymą reikia vertinti kaip naują triuką priversti vakariečius nesusitarti, bet nenutraukti derybų ir laimėti laiką.

Indokinijos reikalu nesutarta nieko. Nauja Ženevoje tiek, kad kom. Kinijos atstovas jau aštriai ėmė pulti Prancūziją. Atrodo, kad jai pataikavimo l aikas baigėsi. Numato dabar Prancūziją pulti Molotovas ir siekti, kad **Laniel vyriausybė būtų nuversta.** Tada vėl atidedama būtų Europos bendruomenė ir laimimas laikas. Antradienį Prancūzijos parlamentas kaip tik svarstė Indokinijos klausimą.

Pačioje Indokinijoje penkios komunistų divizijos nuo Dienbienphu žygiuoja į Raudonosios upės deltą, kur yra svarbiausi prancūzų gynybos nervai. Prancūzai ten laikosi atskirose tvirtovėse. Aplinkui jas siaučia partizanai. Labiausiai jie stengiasi perkirsti kelius tarp Hanoi, karinio štabo, ir Haipongh, uosto. Praeitą savaitę prancūzai taip pat neteko dviejų tvirtovių tik 9 mylios nuo pagrindinio kelio.

PADĖTĮ VERTINA

"N. Y. Times" šiaip: **Vietminho komunistai paliaubų nenori, nes jie tiki Indokiniją laimėsią kovos lauke.**

Valst. sekretorius Dulles: **padėtis pavojinga ne tik Indokinijai, bet ir Amerikos bei jos sąjungininkam Pacifiko srityje.**

Sen. Knowland, resp. lyderis, birželio 5 pareiškė, kad Amerika ir jos sąjungininkai turi apsispręsti per 30 dienų. Esą **laisvasis pasaulis yra Ženevos derybų paraližiuotas, tuo tarpu komunistai tvirtai žygiuoja Hanoi paimti.** Tai gali įvykti per 30 dienų... Senatorius nepasakė, ką Amerika turi daryti. Tegalima tik spėti, kad minty jis turi Amerikos aviacijos ir laivyno veikimą.

Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad Amerika dar nenusistačiusi veikti. (Kai per 30 dienų komunistai grės pačiam centrui, tada gal bus atėjęs laikas pradėti išlaisvinimo akciją — taip kaip Korejoje).

JUNGTINIŲ TAUTŲ Saugumo Taryba sprendžia Thailando siūlymą siųsti stebėtojus į Indokiniją

Pagalba Turkijai

Turkijos ministeriui pirmininkui, kuris viešėjo Washingtone, vyriausybė padėjo papildomos paramos kraštui ginkluotis. Turkija yra vienintelė tvirta pajėga prieš bolševikus artimuosiuose rytuose.

SUSTIPRINO SIENĄ

Berlyne sovietai sustiprino sienos apsaugą, nes rytiniame Berlyne yra jaunimo suvažiavimas. Bijo ,kad suvažiavusieji neperbėgtų į vakarinį Berlyną.

AR BAISIAU UŽ BOLŠEVIKUS?

Paryžiaus spauda aliarmuoja, kad miestą užpuolę "baisūs vabzdžiai"—termitai. Tonebuvo per ištisus 200 metų.

New Yorkas Maskvą aprūpina medžiaga propagandai prieš Ameriką

New Yorke bandito užpulta Dorothy Westwater mirė. Banditas suimtas. Suimtas dar vienas, nužudęs kelias moteris negres. Nusikaltimų skaičius pernai buvo didesnis nei ankstesniais metais. O šiemet jų skaičius tek sutirštėjo, kad virto puikia medžiaga Maskvos rankose propagandai apie Amerikos nepajėgumą panaikinti banditizmą, New Yorko gyventojus pripildė baimės ir pasipiktinimo. Masinis jaunimo chuliganizmas, moterų užpuldinėjimas, prievartavimas ir žudymas tiesiog dienos metu ir viešose vietose privedė prie to, kad tėvai nebedrįsta mergaičių į mokyklas vienų leisti.

Policija puikiai veikia ir du paskutinių laikų žudikus suėmė, bet kalti įstatymai, kurie neleidžia nusikaltėlius taip nubausti, kad kitus atgrasintų ilgiem laikam.

PARAŠIUTO REKORDAS

Maskva pranešė, kad jų parašiutininkai padarę naują rekordą, nušokdami iš 7197 metrų aukščio.

NAUJAS VADAS INDOKINIJAI

Prancūzijos vyriausybė vyriausiu vadu į Indokiniją paskyrė ligšiolinį generalinio štabo viršininką Ely, kuris yra plačiai žinomas, populiarus. Jo paskyrimas sutinkamas kaip prancūzų persilaužimas tęsti kovas.

E. Rooseveltienė rengiasi važiuoti į Maskvą.

KONFERENCIJA IR ŠIANDIEN BE VAISIŲ PRAĖJO

KITOS IŠEITIES NĖRA

Prancūzijos socialistų partija įpareigojo savo narius paremti europinio saugumo bendruomenės sutartį. Tai laikoma dideliu pasikeitimu ir parama vyriausybės politikai. Ji dabar tikisi sutartis patvirtinti. Didžiausias priešas Vokietijos kariuomenei organizuoti, nors ir Europos kariuomenės rėmuose, eina į nuolaidas. Betrūksta kaip tik Prancūzijos ir Italijos tvirtinimo, kad galima būtų pradėti kariuomenę sudarinėti.

Egipte teisiami 15 karininkų, norėję nuversti dabartinę pulk. Nasserio vyriausybę ir pastatyti komunistinę.

Iš laikraščių: Vietnamo filosofas ir poetas Vo Song Thiet pradėjo Ženevoje pasninką, kad paveiktų ten susirinkusius politikus ir priartintų taiką savo kraštui.

★

Tuo pačiu metu, kai šaltuose "Palais de Nations" rūmuose šalti politikai derasi dėl likimo Indokinijos, kurioje liejasi kraujas aštunti metai, netoliese privačiam sode po ąžuolu palapinėje pasninkavo Vo Song-Tihet, vienas iš kraujuojančios Indokinijos švelniausių filosofų ir poetų.

Iš savo palapinės jis išmesdavo tik popierėlius su naujai parašytom eilėm ir samprotavimais bei savo autobiografija. Joje rašė buvęs išaugintas trijuose tikėjimuse (Konfucijaus, Tao ir Buddhos); iš jų visų išmokęs vieno: gerbti visus tikėjimus ir raginti, kad žmonės nevartotų vienas prieš kitą prievartos.

NORS 17 DIENŲ PASNINKAVO ŽENEVOJE VIETNAMO FILOSOFAS

★

Buvo jau 17 badavimo diena. Tarėsi, kas daryti, policijos viršininkas, gydytojas, advokatas ir kt. Gydytojas, grįžęs iš palapinės, pasakė: "Silpnas, bet dar gali atlaikyti."

Policijos viršininkas: "Aš kantriai laukau 17 dienų. Bet aš negaliu leisti, kad žmogus visų akyse žudytųsi. Visuomenė mums tai nedovanos."

Advokatas: "Jei jėga jį nugabensime, jis nusižudys."

Badaujančio draugas: "Rytų žmogui šis gyvenimas nėra viskas. Jam gyvenimas ne daugiau kaip senas švarkas."

Prancūzų žurnalistas išgelbėjo padėtį: "Šiandien Ženevoje kalba Kunigas Petras, benamių tėvas; gal jis galėtų perkalbėti Vo, kad nutrauktų pasninką."

★

Kunigas Petras pažadėjo pagalvoti, bet nieko daugiau. Tą patį vakarą 6,000 klausytojų akivaizdoje Kunigas Petras baigė savo kalbą primindamas:

"Mane prašė nuvykti pas jauną vietnamietį, kad jis pertrauktų pasninką. Bet aš negaliu, neprivalau to daryti. Nes tas žmogus, kuris norėtų gyventi kaip ir kiti žmonės, nėra jokis savižudys. Jis yra šiandien šitame mieste, kur susirinko didžiųjų valstybių atstovai ,vienintelis balsas tų milijonų paprastų žmonių, kurie ilgisi taikos, dovanojimo, meilės. Kaip aš galiu jį prašyti, kad jis savo metodus pakeistų. Kiti, politikai, kurie savo akmeniniu egoizmu tiek daugel sudaužė, jie turėtų pasikeisti." Tūkstančiai jam pritarė.

Tą patį vakarą pro sodo žalumą ir sargybas prasiveržė dvi jaunos merginos palapinės link. Tai buvo gailestingosios seserys. Paskui jos pasakojosi buvusios Kunigo Petro kalboje ir pagalvojusios: "Mes turim pas jį vykti. Gal mes jam ką pagelbėsim." Jos rado palapinėj Vo besimeldžiantį savu rytiniu papratimu, ir sklido aplinkui rytietiniai deginami smilkalai. Ten pat ant kelių meldėsi savu būdu Vo draugas Max Maurice, — katalikų kunigas.

Buvo jau po pusiaunakčio, kai policijos viršininkas nugirdo palapinėje kunigo ir Vo balsus. Kai kunigas priminė, kad Vo mirtis būtų nemaloni jo svetingam šeimininkui; kad jo pasninkas jau atkreipė visuomenės dėmesį; kad jis dar bus reikalingas savo tautai, Vo jau nieko nebeatsakė. Tada policijos viršininkas iškvietė greitosios pagalbos automobilį, ir dviejų atvykusių mergaičių globoje pasninkautojo išdžiūvęs kūnas buvo nugabentas ligoninėn.

Spauda ir tą dieną skelbė: Konferencija šiandien praėjo be jokių vaisių....

Stevensonas apie Amerikos negalavimus

Adlai Stevenson, dem. kandidatas į prezidentus, Columbijos universiteto iškilmėse kalėjo apie pavojų Amerikai — materializmo dvasią, kuri auga su materialinių sąlygų gerėjimu. Jos vaisius esąs materialinė ir religinė tuštuma, sunykimas. Dvasinis sunykimas virto tautiniu neurozu, liguistumu, kurio pirmieji ženklai esą nepasitikėjimas savim ir baimė demokratijos nepajėgumu, kuri veda į totalitarizmą. Vienas iš tokių ženklų esą mccarthizmas. (Stevensonas nesuminėjo, kad šitas nepasitikėjimas atsirado po to, kai parodyta perdidelio pasitikėjimo bolševikams).

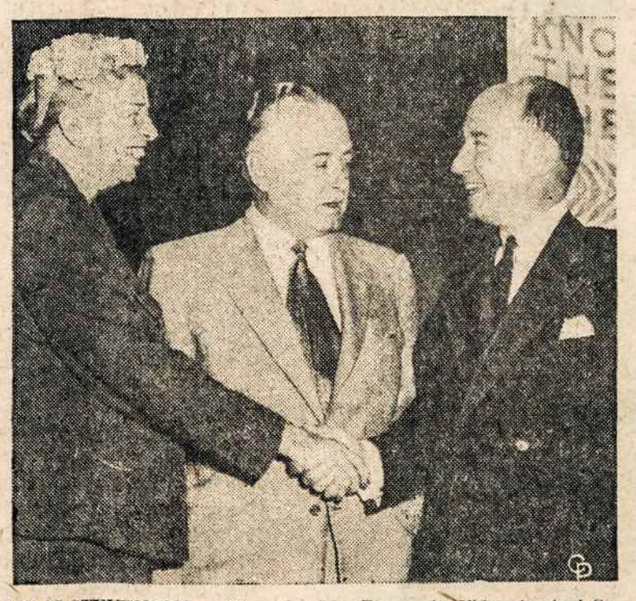

ADLAI STEVENSON sveikinasi su Mrs Roosevelt. Viduryje stovi Columbijos universiteto rektorius Dr. G. Kirk. A. Stevensonas dalyvavo Columbijos u-to iškilmėse.

DĖL KO ITALAI ŠAUKIA IR DĖL KO JIE TYLI

Romoje netoli min. pirm. Scelbos buto mažame automobily buvo rasti 8 kulkosvydžiai, 2 šautuvai, 21 rankinė granata. Ginklai priklausė trim jaunuoliam neofašistam. Jie sudarė slaptą organizaciją, kuri 1950 turėjo nuskandinti italų laivą, kai jį Italija turėjo atiduoti Sovietam. Tada jiem nepasisekė nuskandinti, ir visi pakliuvo į kalėjimą. Atsėdėję darbo nenutraukė ir palaikė ryšius su kai kuriais parlamento nariais. Dabar dėl ginklų laikymo jie suimti, ir spauda reikalauja, kad parlamento atstovui būtų atimtas neliečiamumas.

Ta pačia proga "Basler Nachrichten" iškelia, kad 1947-53 komunistų valdomuose fabrikuose Italijoje ir pas atskirus komunistus buvo surasta 97 patrankos, 469 mortyros, 2250 sunkiųjų kulkosvydžių, 3661 lengvasis kulkosvydis, 10,014 automatinių pistoletų, 76,167 šautuvai, 32,065 revolveriai, 202,937 rankinės granątos, 17,173,975 šoviniai, o taip pat eilė šarvuočių, minų, radijo siųstuvų ir kitos karo medžiagos. Tai medžiaga, kuria galima apginklouti keturias divizijas.

Įdomiausia, pastebi laikraštis, kad iš tų komunistų nė vienas nebuvo atiduotas teismui; vyriausybė niekada jokio komunikato neišleido ir niekada nepareikalavo atšaukti neliečiamybę bet kuriam komunistiniam atstovui, kurie buvo prikišę nagus prie tos medžiagos. Laikraštis klausia, kodėl taip vyriausybė nevienodai elgėsi, ir teranda atsakymą, kad ji prisibijo komunistų.

Prieš McCarthy

McCarthy - armijos byloje pereitą savaitę buvo paskelbti telefoniniai pasikalbėjimai tarp McCarthy ir Stevens. "N. Y. Times" vertinimu, jie kiek sustiprino McCarthy poziciją. Jie parodė, kad Stevens veikė prieš McCarthy, turėdamas vyriausybės pritarimą ir demokratų paramą. Konkrečiai Stevensui pataręs veikloje prieš McCarthy sen. dem. Symington. McCarthy dėl to reikalavo, kad Symingtonas iš komisijos pasitrauktų. Sen. Potter pareiškė, kad tiesos šioje byloje nebus galima susekti.

DAR IR PERKŪNAS

Vokietijoje prie Kitzingeno keliantis valtimi per Mainoupę perkūnas nutrenkė du amerikiečių kareivius ir 17 sužeidė.

ATKASTAS FARAONAS

Egipte "Mirusiųjų mieste" dykumose, kur buvo laidojami faraonai, po piramide atkastas naujas kapas faraono, kuris Egiptą valdęs prieš 4700 metų.

MATA HARI DUKTĖ 4

Jie miršta už laisvės idealus

1953 vėlyvą rudenį Korejoje amerikiečiai pasikeitė sužeistaisiais su komunistais. Tarp grąžintųjų ligonių buvo ir keletas civilių. Vienas iš ypačiai sunkių ligonių, kurie sirgo džiova, pasiprašė, kad jam pašauktų saugumo karininką. Netrukus jam prisistatė: "Kapitonas Hendricks. Kuo galiu būti jums naudingas?"

'Mano vardas Jack Fendov. Norėčiau, kad kai ką į protokolą įrašytumėt. Bijau, kad kelionės į tėvynę nepakelsiu."

'Tikiuosi, Mr. Fendov, jūs atlaikysit. Dabar turite gerą globą", kalbėjo karininkas prie jo prisėsdamas, "bet jeigu norite, esu pasiruošęs jums patarnauti."

Fendov ėmė pasakoti skubiai, kapotais sakiniais, dažnai užsikosėdamas — kaip tas, kuris skuba, bijodamas nebaigsiąs pasakojimo.

Jis esąs amerikiečių agentas. 1949 buvęs nusiųstas į Kiniją. Šanchajuje buvęs priskirtas prie raudonojo kryžiaus misijos, kuri paskui išsikėlė į Čunkingą. Raudonojo diktatoriaus būstinėje jam kritusi į akį graži moteris — vardu Wilhelmina Deeren. Ji sakiusi esanti žmona olando misionieriaus, kuris tuo tarpu misijoje Hankau. Tai sakydavusi ji tik europiečiams. Fendovo akis pastebėjusi, kad ta misionieriaus žmona turinti daug santykių su diktatoriaus rūmais. Ją sekęs vis atidžiau. Nustatė, kad ji artimai draugaujasi su Mang-Tse, kuris buvo diktatoriaus kalbų mokytojas. Jis apsisprendęs surizikuoti ir pasiūlyti šiai moteriai bendradarbiauti su juo, amerikiečių agentu. Ją aplankęs. Žinojęs, kad tai drąsi rizika. Bet jeigu ji tikrai yra olando misionieriaus žmona, tai ji turinti padėti europiečiam. Jau po pusvalandžio pasikalbėjimo viešbutyje, kuriame buvo apsigyvenusi Wilhelmina Deeren, išaiškėjo, kad

Wilhelmina Deeren buvo iš tikrųjų Brenda van Hoeven.

Kodėl ji taip greit jam išsidavė? Juk ji galėjo patekti ant agento. Fendov prašė įrašyti į protokolą, kad Brenda buvo informuota, jog jis, Fendov, jau esąs įtartinųjų sąraše, jog jis netrukus turįs būti suimtas. Dėl to ji galėjo Fendovu pasitikėti. Fendovas tada dar jai pagelbėjęs: pataisęs jai siųstuvą, kuris jau buvęs sugedęs.

Agentam buvo paskutinis metas dingti. Vienintelis saugiausias kelias buvęs į Korėją. Tą kelią nurodęs Fendov ir Brendai.

Fendov per tris savaites prasimušęs iki Maengsong, kur jis turėjęs savo studijų draugą, britų misionierių. Paskui po mėnesio ten atvykusi ir Brenda. Kai staiga buvusi suimta jos draugė diktatoriaus mokytoja, jai nebuvę galima toliau liktis Kinijoje. Ji ten atgabenusi labai tikslias žinias, kad

komunistinis sukilimas Korėjoje turi tuojau įvykti.

Kad kažko buvo laukiama, buvę jau pastebima ir Maengsonge. Kai Fendov ir Brendos radijo pranešimai nebuvo amerikiečių priimti rimtai ir nebuvo į juos dėmesio kreipiama, Fendov išvyko toliau į pietus. Norėjo savo viršininkus pasiekti ir asmeniškai jiem paaiškinti.

Bet jau buvo per vėlu. Antroje stotyje visi europiečiai iš traukinio buvo išlaipinti ir nugabenti į lagerį. Dar trys dienos, ir prasidėjo karas. Fendovą kasdien po kelias savaites tardė. Bet jis nepasakė nei, kad jis yra agentas nei kad jis gyveno Maengsonge. Jį paliko internuotą iki paliaubų. Jis prašė persiųsti jo parodymus į Washingtoną. Gal tokiu pat būdu bus išlikusi kaip jis ir "Mayflower", kaip buvo vadinama Brenda van Hoeven.

☆

Washingtonas tikrai patyrė ir apie Brendą. Patyrė iš Juozo Makhalskio, kuris buvo taip pat amerikiečių agentas ir kuriam pasisekė prasimušti taip pat iki to paties Maengsongo. Plati Azija, bet žmonių keliai ir ten susikryžiuoja... Jis pranešė, kad

Brenda ten buvo suimta ir sušaudyta.

Washingtone buvo pažymėta, kad Brendos van Hoeven, garsiosios Mata Hari dukters, byla yra baigta ir išimta iš apyvartos — kaip ir jos motinos.

Jos vietoje atverstos bylos naujiem asmenim, iš naujų kraštų, kurie vėl miršta už laisvės idealus, tik retai kada jų mirtis suteikia laisvę jų pačių tėvynėm. **M.**

Ar pirks taiką už McCarthy?

McCarthy - armijos byloje ginčas eina dėl kareivio Shine. t a č i a u jis suinteresuoti kova dėl paties McCarthy likimo. Spaudoje prasitariama, kad **McCarthy norima aukoti, kad būtų išlyginti santykiai tarp respublikonų ir demokratų.**

Nors demokratam tinka kompromituoti respublikonus, tačiau ir suinteresuoti, kad McCarthy nesigilintų į jų valdymo praeitį. Buvęs prez. Trumanas pirmasis davė suprasti, kad Amerikos užsienio politikoje gali būti atgaivintas dviejų partijų bendradarbiavimas. Respublikonų frakcijos lyderis sen. Knowlandas pirmasis atsiribojo nuo nelojalumo priekaištų demokratam, pažymėdamas, kad tik viena partija gali būti kaltinama išdavimu — tai komunistai. Prezidentas pasiskubino tam pritarti. O McCarthy buvo tas, kuris demokratų valdymą buvo pavadinęs "20 metų išdavimu". Taigi McCarthy yra raudonoji skara demokratam! Demokratų didžiausias priekaištas respublikonam — jų "mccarthyzmas". Išėmus McCarthy, santykiai tarp dviejų partijų turėtų atsileisti. O tuo respublikonai labai suinteresuoti, eidami į rinkimus.

Tai viena iš priežasčių, kuri didina tarp pačių respublikonų nepalankumą McCarthy. Resp. Flanders jį stengėsi parodyti kaip būsimąjį Hitlerį; kurstė prieš jį žydus (nors Cohn ir Shine, dėl kurių kilo visa istorija, kaip tik yra žydai); buvo mėginta per jėzuitus sukurstyti prieš McCarthy katalikus žurnalistus. Labiausiai prieš McCarthy buvo sukurstytas prez. Eisenhoweris, kuris ir paskutinėje kalboje Columbijos universiteto šventėje aštriai kalbėjo prieš McCarthy,

SEN. McCARTHY

nors ir neminėdamas jo vardo.

McCarthy laikosi atkakliai, prezidento pareiškimus vadindamas jo klaida, kuri pridengia komunistų ir piktnaudotojų darbus.

PENTAGONE susitiko pasitarti karo vadai (iš k. į d.) N. Zelandijos, Britanijos, Australijos, Prancūzijos ir JAV.

GENOVAITĖ, gailestingoji sesuo karžygė iš Dienbienphu, pasiekė jau Paryžiu, kur sveikinama jos motinos.

ŪKINIS ATOSLŪGIS DAR NEMAŽĖJA

J. K. KARYS

Amerikos ūkinio gyvenimo atoslūgis nesibaigia. Pramonės gamyba siaurėja, nedarbas plečiasi.

Šių metų pradžioje gamyba krito 10% pereitų metų lygio. Apie 4 milijonai registruotų bedarbių čia jau seniai buvo girdėta. Maža to, kiti 3 milijonai dirba trumpesnę savaitę.

Geriausias neigiamų ūkio ženklų rodyklis yra plieno gamyba: ji smuko žemyn kone visu trečdaliu, ir 200 tūkstančių darbininkų turėjo eiti namo; kita tiek dirba 3-4 dienas savaitėje. Šios ir panašios priežastys gerokai apkarpė gyventojų pirkimo pajėgumą. Pramonės gaminių pardavimas krautuvėse balandžio mėn. sumažėjo apie 6%.

Nesunku pastebėti augantį plyšį tarp to, ką Amerika gali bei privalėtų pagaminti, kartu aprūpindama darbus ir visus jo norinčiuosius, ir to, ką dabar gamina bei paskirsto krašte. Beveik prieš metus šio krašto ūkio gamyba ir patarnavimai buvo apskaičiuojami maždaug 370 bil. dolerių, skaitant ištisiems metams, šiemet numatoma iki 350 bilijonų. Tuo tarpu, turint galvoje vienų kitų gėrybių ir patarnavimų pabrangimą, normaliai reikėtų tikėtis tiktai didesnio, o ne mažesnio skaičiaus. Norint visą darbo jėgą sunaudoti ir normaliai augančias pagerintų ūkinių gėrybių paklausas patenkinti tautos ūkio gamyba turėtų artėti iki 380 bil. dolerių.

Namų statyba irgi atsilieka nuo neseniai praėjusių laikų. Šiemet, apskaičiuojama, bus pastatydinta apie 1 mil. butų, o tai yra 10% mažiau nei pernai ir vos apie du trečdaliai 1950 metų statybos. Aišku, mažėja statyba — mažėja darbai ir žmonių uždarbiai toje srityje, kartu siaurėja ir milijonų dolerių srovė prekybininkų krautuvėse.

Normaliais laikais kapitalistinio ūkio svyravimui būtų suprantamas dalykas. Tačiau dabar, kada žmonijos laisvei p r i e š i n g a s i s frontas visur kelia neramumus, o vietiniai konfliktai bet kada gali virsti pasauliniu karu, Amerikos ūkio silpnėjimas kelia susirūpinimo, nes gamybai ir apyvartai siaurėjant, mažėja ir karinis pajėgumas bei karo reikalams skiriamos išlaidos.

Kas nors kur nors tais reiškiniais Amerikoje tikriausiai džiaugiasi. Tik jau ne pats susipratęs amerikietis!...

Sportininkai pasižymi

Lietuviai sportininkai pasižymi gerai visose srityse. Neseniai įvykusiose Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse lietuvių krepšininkai iškovojo pirmą vietą. Penktą kartą iš eilės Sov. Sąjungos bokso čempionu tapo Sočikas, tačiau bolševikai ir sporte randa dar "nemaža trūkumų". "Tiesa" nusiskundžia, kad "viš blogiau pasirodo" Kauno Audinių, "Gintaro", Klaipėdos Trinyčių fabriko ir kiti anksčiau buvę pajėgūs kolektyvai.

Baletas ir politika

Maskva atsiuntė savo baletą į Paryžių. Baletas turėjo šokti kaip tik tom dienom, kada krito Dienbienphu. Vyriausybė betgi nedrįso leisti Maskvos šokių, kad publika jų neišvytų iš scenos. Tada baletą priėmė Londonas ir komunistinis Berlynas.

SPAUDA

KAM PRIKLAUSO RYTPRŪSIAI?

MLT pirmininkas E. Simonaitis, atvykęs į Ameriką, visai teisingai pareiškimus daro ne Klaipėdos krašto vardu, bet Rytprūsiuose esančių lietuvių. Ryšium su ta kelione bei pareiškimais dėmesio vertas ir Amerikos vokiečių laikraščio **"N. Y. Staatszeitung und Herold"** pasisakymas. Gegužės 23 Rudolf Naujik aukščiau minėta antrašte taip pradeda rašyti

apie Rytprūsių gyventojo tipą.

"Tūkstančius metų tautų kilnojimosi nepaliesta gyveno savarankiška prūsų tauta (Volk der Pruzzen) iš kurių ir prūsų vardas kilo, — tarp Vislos ir Nemuno. Daug gero yra žinoma apie jų vaišingumą ir draugingumą. Kai vokiečių riterių ordinas, paskatintas popiežiaus ir visų krikščioniškųjų vakarų, ten nešė Evangeliją, ta tauta ilgai ir stipriai priešinosi prievartai melstis naujam Dievui... Nors kovos, ypačiai daugelio prūsų sukilimų, ir buvo sunkios, negali būti kalbos apie šios tautos išnaikinimą, kaip tai mėgsta rašyti lėnkų istorikai. Ji pergyveno katastrofas, nors ir sumažėjusi, tačiau išsilaikė atokesnėse srityse, kaip Samlandijoje ir pagal Nemuną ilgai nesusimaišiusi, ir jei ne dėl to, kad vokiečiai būtų spaudę, bet dėka ūkinės ir kultūrinės raidos, su kuria atėjo vokiečių kalbos reikalingumas."

"Prūsų įpėdiniai susimaišė su vokiečiais, atėjusiais iš Salzburgo, hugenotais, škotais, anglais ir davė dabartinį rytinių prūsų tipą. Prūsų įnašas dabartiniam rytų prūsui reikia labai vertinti... Daugelyje šeimų atsispindi dar labai aiškiai senųjų prūsų kraujo palikimas."

Kam Rytprūsiai politiškai priklauso?

"Jokia tauta, išskyrus senuosius prūsus, neturi teisės laikyti Rytprūsių savąja žeme. Jei lenkai ir lietuviai dabar tvirtina, kad senieji prūsai yra išmirę ir jie, kaip artimiausi giminės reiškia teisines pretenzijas į kraštą, tai mes, rytprūsiai, turime tą argumentą atmesti. Prūsai nebuvo nei išnaikinti nei išmirę, bet jie sudaro didžiąją dalį šiandieninių rytų prūsų, nors šiandien ji ir vokiškai kalba. Dabartiniai Rytprūsių gyventojai kraujo atžvilgiu yra neginčijamai senųjų prūsų palikuonys ir dėl to teisėti savo tėviškės paveldėtojai..."

"Kam priklauso Rytprūsiai? Moralinis dėsnis, kurį nėra išradęs Karaliaučiaus filosofas (Kantas. Red.), bet kuris yra esminė vakarietinės žmonijos dalis, tikime, tinkamą valandą pasakys savo sprendimą, nes kitaip nebūtų vakarietinės kultūros."

Pažymėtina, kad Rytprūsių vardu straipsnio autorius apima ir Klaipėdą. Tai dar labiau pabrėžia paveikslas - paminklas priešais rotušę Klaipėdoj su laikraščio užrašu, kad paminklo riteris eina sargybą prie visados grasomos Rytprūsių ribos.

Diskutuoti čia su to laikraščio pareikštom mintim nėra prasmės. Rytprūsių politinis likimas priklausys ne nuo to, ar senųjų prūsų kraujo daugiau turi p. Naujiks ar p. Simonaitis. Bet jos vertos dėmesic, nes parodo, kas rytinių vokiečių apie Rytprūsius galvojama ir kokia opinija sudarinėjama net tarp Amerikos vokiečių, kurie dabar stipriai atgaivina savo tautinį veikimą.

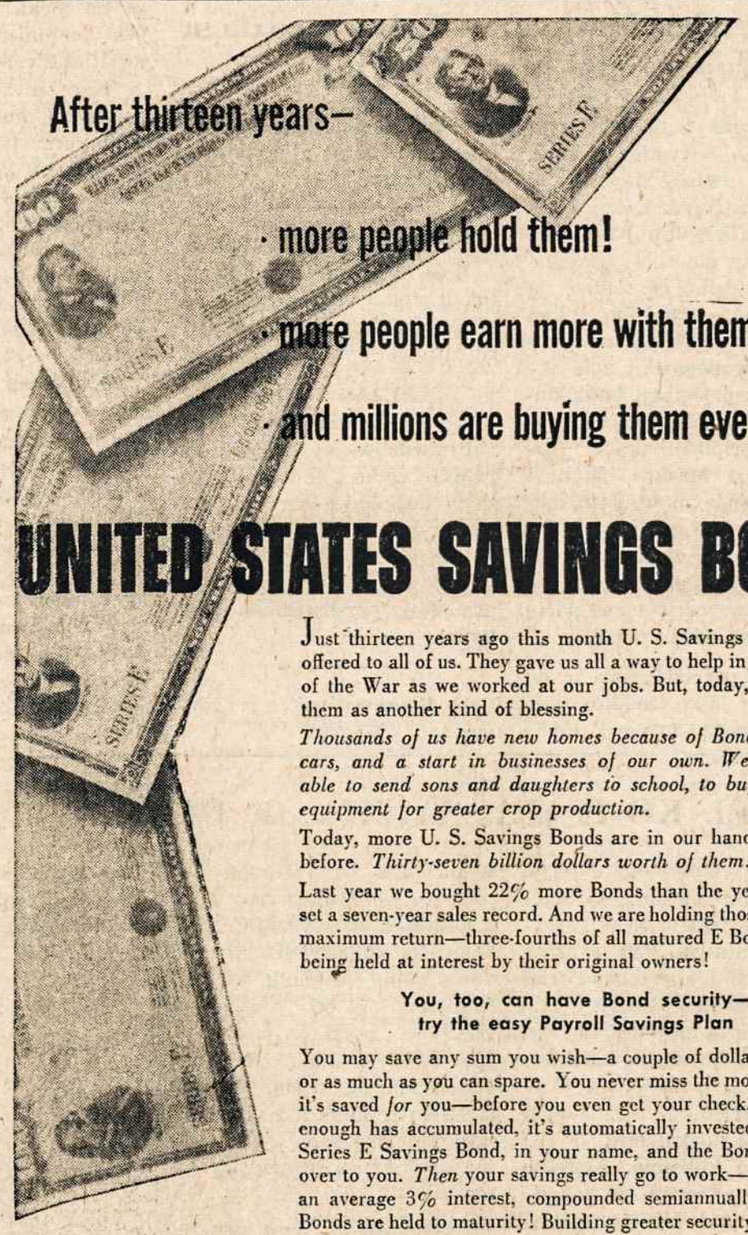

Just thirteen years ago this month U. S. Savings Bonds were offered to all of us. They gave us all a way to help in the winning of the War as we worked at our jobs. But, today, we can see them as another kind of blessing.

Thousands of us have new homes because of Bonds, and new cars, and a start in businesses of our own. We have been able to send sons and daughters to school, to buy new farm equipment for greater crop production.

Today, more U. S. Savings Bonds are in our hands than ever before. *Thirty-seven billion dollars worth of them!*

Last year we bought 22% more Bonds than the year before—set a seven-year sales record. And we are holding those Bonds for maximum return—three-fourths of all matured E Bonds are still being held at interest by their original owners!

You, too, can have Bond security—try the easy Payroll Savings Plan

You may save any sum you wish—a couple of dollars a payday or as much as you can spare. You never miss the money because it's saved *for* you—before you even get your check. And when enough has accumulated, it's automatically invested in a U. S. Series E Savings Bond, in your name, and the Bond is turned over to you. *Then* your savings really go to work—earning you an average 3% interest, compounded semiannually, when the Bonds are held to maturity! Building greater security every day!

The Savings Bond Habit Brings Happy Returns—Buy more in '54!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N .Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko **Redakcinė Komisija.** Vyr. red. **S. Sužiedėlis**

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laikas ir patyrimas keičia nuomones

Šiomis dienomis Atstovų Rūmuose nepaprastai didele balsų dauguma (355 prieš 8) praplėstas socialinės apdraudos (Social Security) įstatymas. Neabejojama, kad persveriančia balsų dauguma tai patvirtins ir Senatas. Įstatymas numato padidintas pašalpas nedarbo metu ir senatvėje. Taip pat jis bus pritaikytas didesniam darbininkų skaičiui, kuris padidės viso 10 milijonų, apimdamas žemės ūkio darbininkus, namų tarnus ir visą eilę laisvų tarautojų. Bus leidžiama uždirbti į metus iki 1000 dolerių ir nenustoti senatvės pensijos. Tuo būdu socialinės apdraudos įstatymas dar labiau įtvirtinamas. Kitados dėl jo buvo labai karštų kivirčių.

★

Laikraščiai atkreipia dėmesį, kad socialinės apdraudos įstatymas kitados labai stipriai buvo puolamas respublikonų. Tai buvo 1936 metais, kai prezidentas Franklin D. Rooseveltas jį paskelbė ryšium su savo "New Deal" programa. Įstatymui buvo prikišama, kad jis padidina atskaitymus nuo algos, sudaro bilijonus nereikalingų išlaidų ir valstybės santvarką kreipia socializmo keliu. Laikas ir patyrimas nieko panašaus nepatvirtino. Įstatymas prigijo ir pasirodė naudingas; daugeliui darbo netekusiųjų jis suteikė bent minimales pragyvenimo galimybes. Socialinės apdraudos išmokėjimais ir dabar daug kas susišelpia. Būtų jaučiama didelė visuomenės santvarkoje spraga, jei to įstatymo nebūtų.

★

Socialinių įstatymų Amerikos gyvenimui reikėtų ir daugiau. Pavyzdžiui, dažnai vis iškeliamas ir palaidojamas sumanymas sutvarkyti įstatymo keliu gydymosi reikalus. Kituose karštuose jau seniai buvo įvesti ir tebeveikia įstatymai, kurie numato paramą ligos atveju. Amerikoje ligi šiol visa tai tebėra privatinės iniciatyvos rankose: žmogui siūloma ligos atveju apsidrausti arba prisidėti prie Blue Cross organizacijos. Yra tam reikalui ir savišalpos draugijos. Kad visa tai daug padėda, nėra abejonės, bet taip pat aišku, kad gydymosi išlaidos Amerikoje yra nepaprastai didelės ir jokia privati iniciatyva negali susirgusiam tiek padėti, kad jis neįbristų į skolas arba neprarastų visų savo santaupų. Žinia, gyvybė ir sveikata yra brangus daiktas ir žmogus nieko negaili, kad tik galėtų išgyti.

Tačiau ir pačiai visuomenei ir valstybei turi labai rūpėti, kad žmonės būtų ir sveiki ir neliktų elgetomis po ligos. Dėl to ir čia reikėtų įstatymo, kuris spręstų tą klausimą panašiai, kaip yra išspręstas nedarbo ir senatvės pašalpų klausimas. Laikas ir patyrimas ir čia parodytų, jog tuo nesiekiama vadinamos "socialinės medicinos", bet žmoniškesnio socialinių reikalų tvarkymo. Juk kur suorganizuojami milijonai žmonių vienam reikalui, pasekmės visada yra geresnės. Valstybė tam ir yra, kad ji žmones apsaugotų nuo nelaimingų atvejų.

Atsišaukimas į tautą

Prieš 700 metų karaliaus Mindaugo sujungta Lietuvos valstybė, savo galybės ir klestėjimo pasiekusi Vytauto Didžiojo laikais, užtvenkusi mongolų antplūdį į Vakarus ir germanų veržimąsi į Rytus, XVIII a. gale tapo rusų imperializmo auka. Tik po 120 metų nepaliaujamos kovos su okupantu mūsų tautos vieninga valia, nepalaužiamu ryžtu ir didelėmis aukomis buvo laimėtas 1918 m. Vasario 16 Aktas. Tačiau neilgai džiaugėmės sunkiai atsikovota nepriklausomybe. Kremliaus tironai, padarę niekšingą sąmokslą su Hitleriu prieš taiką, prieš Baltijos valstybių nepriklausomybę ir prieš kitų valstybių integralumą, okupavo Lietuvą, pastatė Maskvos diriguojamą bolševikinę "vyriausybę", įžuliai tyčiodamiesi iš lietuvių tautos valios, jau eilė metų žudo Lietuvos gyventojus, sovietina kraštą, naikina tautą. Lietuva nenusilenkė ir nenusilenks sovietinei okupacijai. Visuotinis Tautos sukilimas 1941 m. ir nepaliaujamas laisvės trokštančios Tautos priešinimasis okupanto užmačioms akivaizdžiai rodo, kad lietuvis nesutiks būti vergas. Vykdydami nepalaužiamą Tautos valią būti laisva ir nepriklausoma, mes dar kartą protestuojame prieš Sovietų Sąjungos įvykdytą smurtą, prieš sovietinio okupanto kėslus savintis Lietuvos suverenines teises ir iškilmingai pareiškiame, kad **Lietuvos suverenumas priklauso išimtinai tik lietuvių Tautai. Teisė kalbėti pavergtosios lietuvių Tautos vardu,** kol Lietuva sovietinės armijos okupuota ir Sovietų Sąjungos primestų bolševikinių pareigūnų terorizuojama, **priklauso dėl Lietuvos išlaisvinimo kovojantiems lietuvių veiksniams,** o ne Maskvos valdovams bei jų pastatytiems lietuviškiems parsidavėliams.

★

Okupantas slepia nuo pasaulio savo smurto padarinius ir lietuvių Tautos kovą dėl laisvės. Jis dviguba geležine siena atitvėrė Lietuvą ir niekam svetimųjų neleidžia ten kojos įkelti. Veltui jo pastangos nuslėpti nusikaltimus. Pasaulis žino, kas darosi okupuotoj Lietuvoj. Laisvasis pasaulis jau pažįsta sovietiškojo imperializmo klastingumą, nesaistoma nei sutartimis prisiimtų įsipareigojimų, nei iškilmingai duotų pažadų, nei lietuvių Tautos valios.

Sovietų Rusijos agresijos viena pirmųjų aukų, Lietuva, yra šiandien šaltojo karo laukas, greta Latvijos, Estijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos, Rytų Vokietijos ir eilės Azijos valstybių. Tarptautinė įtampa didėja. Jungtinių Amerikos Valstybių vadovaujamas laisvasis pasaulis telkia jėgas. Demokratijos ir laisvės idėjų galia, technikos ir medžiaginių išteklių persvara yra laisvojo pasaulio pusėje. Griuvo visos tironijos. Grius ir ant nekaltų žmonių kraujo ir ašarų, ant klastos ir melo statomoji Sovietų imperija. Nepadės jokie Kremliaus valdovų suktumai ir vingiai. Sovietų pavergtoji Europos dalis vėl bus laisva. **Ir Lietuvos išvadavimas tėra laiko klausimas.**

Broliai ir Sesės Tėvynėje! Perteikdami Jums išlaisvinimo viltį, mes kreipiamės į Jus. Nepasiduokite okupanto klaidinami, kad laisvasis pasaulis jus pamiršęs. **Jūs nesate pamiršti!** Pasaulis žino Jūsų kančias, aukas ir lūkesčius. Akyliai sekite tarptautinių įvykių raidą ir nepasiduokite provokuojami. **Tausokite Tautos gyvybę!** Kas perankstyvais spėjimais audrintų Jūsų dvasią, tas talkintų okupanto siekiams.

Visi Lietuvos laisvinimo veiksniai šioje geležinės uždangos pusėje daro ir darys visus žygius, kad Sovietų agresijos sutrukdytas mūsų Tautos suverenumo vykdymas būtų atstatytas. Jie nesiliaus raginę Jungtines Tautas, tarptautines institucijas ir laisvųjų kraštų vyriausybes sustabdyti okupanto vykdomą mūsų Tautos fizinį žudymą ir dvasinį žalojimą tiek pačioje Lietuvoje, tiek Sovietų Sąjungos administruojamoje Mažojoje Lietuvoje, kurią Sovietai kolonizuoja, sovietina ir rusina, keisdami vietovardžius, deportuodami ir naikindami to krašto gyventojus, Prūsų lietuvius.

★

Broliai ir Sesės Laisvajame Pasaulyje! Kol mūsų Tauta sovietų okupacijoj įkalinta, kol lietuviams Tėvynėje užčiauptos lūpos ir sukaustytos rankos, mūsų laisvėje esančiųjų, šventa pareiga už juos kalbėti ir veikti. Išblaškyti po visus žemynus, būkime vieningi protu ir širdimi. Nesiliaukime žodžiu, darbu ir auka rėmę Lietuvos laisvinimo pastangų. Moraliai remkime Lietuvos diplomatinius atstovus ir suglaustomis gretomis telkimės apie Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Nesiduokime svetimos aplinkos paglemžiami. Palikime ištikimi mūsų Tautos idealams. Nepamirškime atsakomybės būsimoms mūsų Tautos kartoms ir istorijai.

★

Gegužės 18 ir 19 d.d. New Yorke vykusios politinės lietuvių konferencijos, kurioje dalyvavo Vliko ir Vykdomosios Tarybos, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Mažosios Lietuvos Tarybos atstovai ir Lietuvos Laisvės Komitetas ir kurioje Lietuvos įgaliotam ministeriui Washingtone atstovavo stebėtoju - patarėju Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, vardu skelbdami šį žodį, vieningai su visa Tauta galvodami ,veikdami ir jausdami, Lietuvos didingos praeities dvasinami, išsilaisvinimo tikrumo gaivinami, ryžtamės tęsti bekompromisinę kovą su bolševikiškuoju okupantu, iki Lietuva ir vėl bus nepriklausoma ir laisva.

Tepadeda mums Dievas!

Tegyvuoja laisva, demokratinė, visas lietuviškas žemes apjungianti Lietuva!

Tegyvuoja visų lietuvių vienybė!

New Yorkas,
1954 m. gegužės 19 d.

POLITINĖS LIETUVIŲ KONFERENCIJOS VARDU

Prel. Mykolas Krupavičius,
Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas

Karolis Žalkauskas,
Vykdomosios Tarybos Pirmininkas

Lietuvos Ministerio Washingtone pavestas:
Jonas Budrys,
Lietuvos General. Konsulas

Erdmonas Simonaitis
Mažosios Lietuvos Tarybos Pirmininkas

Leonardas Šimutis,
Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

Vaclovas Sidzikauskas,
Lietuvos Laisvės Komiteto Pirmininkas

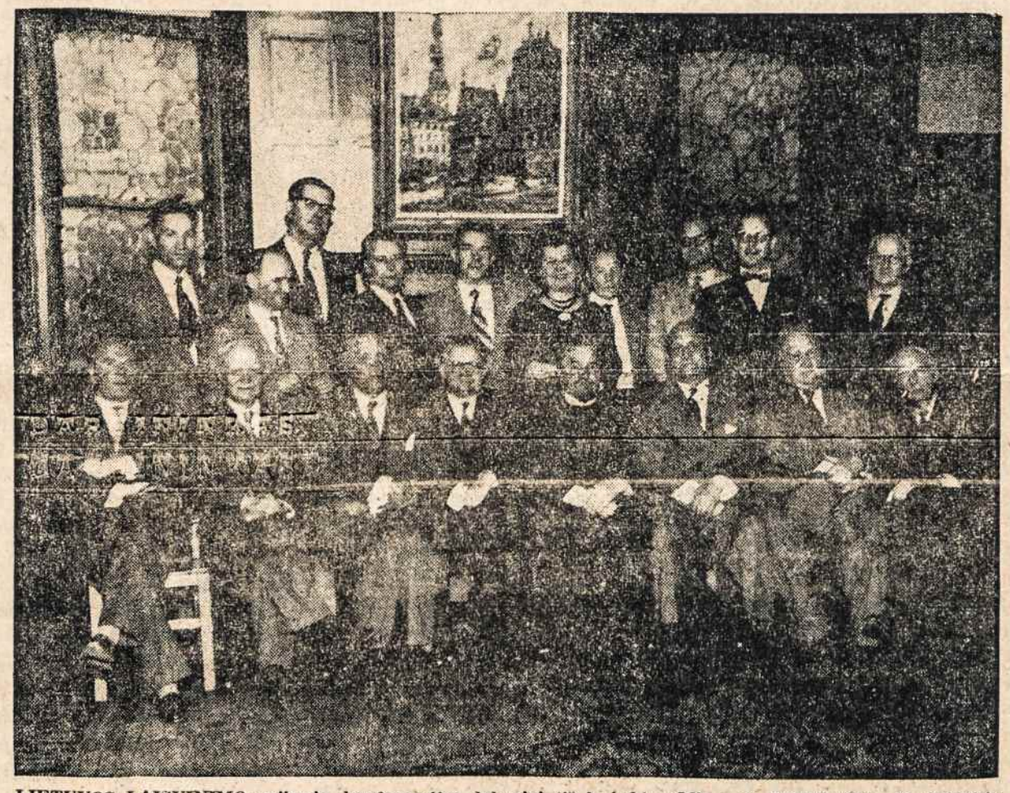

LIETUVOS LAISVINIMO veiksnių konferencijos dalyviai (iš k. į d.): sėdi — V. Sidzikauskas, P. Grigaitis, J. Budrys, L. Šimutis, prel. M. Krupavičius, K. Žalkauskas, E. Simonaitis ir J. Kaminskas; stovi — J. Audėnas, V. Vaitiekūnas, A. Simutis, V. Rastenis, P. Vainauskas, M. Kižytė, J. Aistis, M. Brakas, T. Trimakas ir K. Bielinis.

Skubiai sutelkia į kolektyvines sodybas

Sovietinė spauda praneša, kad Lietuvoje kolchozininkai skubinami perkelti iš senųjų sodybų į kolektyvines prie kolchozo. Esą jau daugiau kaip 2,000 persikėlę į naujas sodybas; esą 7,000 naujų prašymų paduota. Mat ir čia norima sudaryti įspūdis, kad viskas daroma "savanoriškai". Gyvenamiem namam pervežti vartojami traktoriai; į talką pavarytas politecnikos institutas, žemės ūkio akademija, vyriausioji statybos valdyba. Tom šeimom, kurios "savo noru" kelsis, numatyta duoti kredito 4,000 rb. septyneriem metam, o naujiem trobesiam statyti iki 10,000 rb. dešimčiai metų.

"Pergalės" kolchoze vietoj kredito duoda plytų. Tačiau už 1,000 plytų skaito 12 darbadienių, tiek vadinas, turi kolchozininkas daugiau atidirbti.

Kur planas nevykdomas

"Tiesa" gegužės 16 skundžiasi, kad išauginami blogi linai, ypač Biržų, Pandėlio rajonuose. Kaltinama žemės ūkio ministerija.

— Nors tūkstančiai žemės specialistų pasiųsta į kaimus, bet skundžiamasi suvėlinta sėja. Temperatūrai pakilus iki 30 laipsnių, laukai daug kur dar stovėję tušti.

— Bulvių sodinimo planas iki gegužės 15 buvęs įvykdytas Kybartų rajone tik 2%. Iki balandžio 1 vietinių trąšų išvežta į laukus tik 13%, durpių 22%.

JOHANNES LINANKOSKI

PIENININKĖ

Vaizdelis iš suomių gyvenimo

Hilja, pienininkė, savo vežimu vos pasiekė vartus, kai dvaro kieme suskambo pusryčių kviečią varpelis.

Ilgas ir iškilmingas buvo jo skambėjimas, lyg norėtų pagarsinti dvaro pranašumą tarp kitų apylinkės ūkių.

Ypač Hiljos gyvenime šitas varpas turėjo savo žymią dalį. Ar ne džiugiai jis kvietė prie valgio, ar ne raminančiai šaukė vakare iš darbo?

Šį rytą varpas užtruko. Mergaitė jau buvo privažiavus dvaro vartus ir nusiritusi kelio gabaliuką žemyn, o jo dar vis nesigirdėjo. Hilja ėmė jaustis nepaprastai nesmagiai, lyg šį rytą būtų ypatingai pasiilgusi varpo.

Pagaliau jis suskambo. Hilja jautė, kaip plaka jos širdis, lyg varpas skelbtų didelį pavojų. Ir senasis Vellachas suglaudė ausis ir risčia nukiceno į upelio tiltą. Ir taip nuriedėjo arklys ir ratai, betonai ir mergaitė žemyn skardžiai dundančiu tiltu.

Pradėjo kopti į nedidelę kalvelę. Vėl ją suėmė nerimas. Ji galvojo apie savo likimą. Rudenį dar ji buvo laisva, o dabar — dvaro tarnaitė. Aplinkui dideli triobėsiai su ilgomis langų eilėmis rija viską, ir ją...

Motina nenoromis leido ją tarnauti į dvarą. Bet kito darbo tuomet nebuvo. Ten ji gavo ir ypatingą vietą — pienininkės ir virėjos padėjėjos. Bet ji iš pirmos dienos įžengė į kitą pasaulį, kur nebuvo graužiamasi dėl žodžių ir veiksnių.

Ir ji pati nesuprato, kaip Niiajus, fogtas, galingai įšliaužė į jos minčių pasaulį. Prasidėjo tuo, kad ji per visas dienas girdėjo kitas tarnaites, kalbančias apie jį. Jos pavyduliavo viena kitai, nes kiekviena norėjo jam įsiteigti ir tik jį mylėti.

Nepaprastas vyras tas Niiajus. Jis nebuvo gražus, bet kiekviena didžiavosi, susilaukusi iš jo dėmesio, galėdama paklusti. Jis buvo didelis ir jėgingas, aštrus ir status; taip mergaitės prieš jį lenkėsi, lyg prieš kokį plėšiką. Tačiau kažkas buvo jame: ypatingos besišypsančios akys, kurios arčiau pasižiūrėjus, sudarė įspūdį, lyg matytumei katę, besivoliojančią saulės spinduliuose ir savo vaikučius beviliojančią. Ir taip įvyko, kad pavasarį jis susidomėjo Hilja, gal dėl to, kad ji aštuoniolikmetė ar kad kitas paerzintų...

— Labas rytas...

Hilja buvo taip paskendusi mintyse, kad net šūktelėjo, išgirdus svetimą balsą. Nepaprastai nustebusi ji pamatė jauną poną su studentiška kepure. Lyg atsiprašydamas jis nusišypsojo, kai pastebėjo jos sumišimą.

— Ar tamsta nesi Virumakijaus pienininkė? — paklausė jis.

— Rodos...

— Aš esu vienas iš vasarotojų ir Paateloj išgyvensiu mėnesį. O gal net ir du. Ir man patarė tamstą paklausti, ar nebūtum tamsta tokia maloni retkarčiais paimti mano laiškus į paštą. Kaip tamsta manai ,ar būtų galima?

— Žinoma, žinoma, taip...

— Taip, tuokart sutarta,— atsakė jis gyvai ir ištiesė jai laišką. — Žiūrėkite, ir pašto krepšelis, visai kaip reikėtų, —sušuko jis tokiu patraukiančiu linksmumu, kad Hilja, nežiūrėdama savo sumišimo, turėjo nusijuokti.

Tą pačią akimirką jis nuvožė kepurę ir nuėjo savo keliu.

★

Ilgai ji negalėjo atsikvošėti. Lyg iš debesų iškritęs, jis buvo atsiradęs šalia jos ratų. Net laiko ji neturėjo įsižiūrėti ir tepastebėjo, kad jis buvo aukštas ir puikus vyras. Nepaprastas buvo jo balso skambesys, kaip ir anas sakinys: "Žiūrėkite ir pašto krepšelis, visai, kaip turėtų būti." Jai rodės, kad jis būtų iš vaikystės dienų pažįstamas, ir vis dėl toks svetimas, juk rodos, ji niekad negalėtų atsisveikinimui ištiesti jam rankos.

Nepaprastai ji susijaudino, lyg kraujas būtų ėmęs smarkiau pulsuoti. Ji turėjo net skubėti. Įtempė vadeles, paragino arklį ir stengėsi susivaldyti. Taip pat grįžtant iš stoties, toj vietoj, kur buvo jį sutikusi, ji pajuto savo sieloje lyg ugnį. Ji dar labiau išsigando.

★

Eino Yrjajus, vasarotojas, lengvais žingsniais žengė miškelio keliu į Paatelą.

— Viešpatie! — galvojo jis. — Niekada aš nemačiau tokio mergaitės paveikslo nei tarp išsilavinusių, nei tarp kaimiečių. Iš kurio pasviečio atsirito tas perliukas tokiame nuošaliame ūkininkų lizde.

Eino Yrjajaus poeto siela skaisčiai suliepsnojo, kaip visada, kada ji užsidegdavo prieš betkurį grožį, ypač prieš mergaitę. Mergaitė savo jaunume reiškė jo sielai visų švenčiausią ir neišsakomos grožybės simbolį, amžinos jaunystės, amžino grožio, amžino tyrumo, — tarp viso pranykstamumo.

Jis išsuko į mažą kelelį. Jį nešė graži nuotaika, kurioje tikras suomis nedirba ir negalvoja, bet leidžia fantazijos paveikslams plaukti laisvai, kaip paukščiams į tolį.

Kiek grožio jis pamatė tą trumpą akimirką! Koks kūno gracingumas, kokie veido bruožai! Ryškiai išlenkti ir vis dėl to vaikiškai švelnūs. Siauras smakras, smulkus ir kampuotas perėjimuose ir po to — stebuklų stebuklas — akys! Jam neteko visai gerai įsižiūrėti, bet jų giliose liepsnelėse buvo kažkas ypatingo. Ir tas pažvelgimas, tos blakstienos, kurios nebuvo sutikęs iki šiol.

Mintyse pradėjo ieškoti, kur jis buvo sutikęs tokias akis. Nė pas vieną žemės gyventoją — tai tikra. Bet jis buvo matęs mažių mažiausiai panašias. Jis praleido pro akis visus paveikslus, senovės ir dabarties dailininkų, kuriuos galėjo prisiminti iš tų šimtų madonų. Bet nė viena jų neturėjo tokių, tokių nuostabiai paslaptingų.

★

Visą dieną Hilja galvojo apie nepažįstamą studentą. Pradžioje ji būtų mielai visiems apie savo pergyvenimus papasakojus, bet kai grįžo namo, tas noras pradingo. Nė vienas žodis neišspruko, tik per pietus, lyg niekur nieko, prisiminė, kad į Paatelą atvykęs vasarotojas.

— Oho, — kalbėjo kitos, — vasarotojas?!

Ir lyg lenktyniaudamos pradėjo šio bei to klausinėti.

— Ar jis atrodo dar kam tikęs, — begėdiškai sušuko Liza.

Hilja pajuto, kaip kraujas mušė į skruostus. Turėtų juk ji žinoti, kad svetimasis netinka dvaro būriui.

★

Kai kitą rytą važiavo į kalvelę prie upelio, ji visa susijaudino. Jis ėjo keliu ir gyvai ją pasveikino:

— Aš vėl turiu prašyti tamstą pagelbėti man.

Ji skubiai įkišo laišką į maišiuką, jautė svetimojo žvilgsnį ir išgirdo jo balsą.

— Koks pagaliau tamstos vardas?

— Hilja.

— Ir toliau, — paklausė jis.

— Metsapelaitė.

— Aš vadinuos Yrjajus, — tarė jis juokaudamas ir pridūrė: — Ir kaip vežiojimas su pienu? Malonus

— Žinoma.

— Visai kaip maži pasivažinėjimai rytui pagerbti.

Ji kitaip negalėjo, turėjo pažvelgti. Jis toks pat užkrečiamai linksmas, kaip vakar.

(bus daugiau)

DOMININKONŲ respubilkos prezidentas H. Trujilo (d.) tariasi su karo vadu gen. Caamano (k.) ir gen. R. Trujilo dėl pavojaus iš Guatemalos pusės. Guatemala gavo iš komun. Lenkijos ginklų.

"BEZBOŽNIK" SMARKIAI PUOLĖ ATKAKLŲ KUNIGĄ

PETRAS MINKŪNAS

Štai šiomis dienomis sueina 15 metų, kai **kunigas daktaras Stasys Valiušaitis** buvo įšventintas į kunigus. Šis aukštaitis per 15 savo kunigystės metų uoliai dirbo ir tebetarnauja Dievui ir tėvynei Lietuvai.

Kunigas Stasys gimė 1910 m. rugpiūčio 13 d. Juodupių kaime, Baisogalos valsč. Kėdainių aps., ūkininko šeimoje, kurioj tėvai užaugino 15 vaikų. Baigęs savo gimtinėje pradžios mokslą ir Šeduvoje "Saulės" progimnaziją, išvyko į Belgiją, kur Melles - Les Tournay mieste baigė gimnaziją ir scholastinės filosofijos kursą. 1934 m. sugrįžęs į Lietuvą įstojo į Telšių dvasinę seminariją, kurią baigė 1939 m. Tais pačiais metais birželio mėnesį gavo kunigo šventimus ir Baisogalos bažnyčioje, kuri tą dieną minėjo 500 metų įkūrimo sukaktį, atlaikė pirmąsias šv. Mišias. Tuojau buvo paskirtas Telšių katedros vikaru.

Šalia tiesioginių pareigų kun. St. Valiušaitis rūpinosi ir jaunimu. Gyvendamas Telšiuose, kaip dvasios vadas, jis vadovavo to rajono pavasarininkams. Užėmus Lietuvą bolševikams, kun. St. Valiušaitis nenuleido rankų ir su visu pasišventimu rūpinosi Bažnyčios ir tėvynės reikalais. Tas labai nepatiko okupantams ir jų laikraštis "Bezbožnik" smarkiai puolė atkaklų kunigą. Telšiuose būti pasidaro per daug pavojinga ir kun. St. Valiušaitis, pasprukęs nuo arešto, turėjo slapstytis.

Užėmus Lietuvą vokiečiams, kun. St. Valiušaitis buvo paskirtas vikaru į Papilę, o vėliau į Mažeikius. Artinantis antrai bolševikų okupacijai, pasitraukė į Vakarus, bet buvo vokiečių sulaikytas ir paimtas prievartos darbams. Išsivadavęs gyveno Regensburge ir kurį laiką Muenchene, kur buvo lietuvių kolonijos klebonu. 1945 m. išvyko į Romą ir Grigaliaus universitete studijavo bažnytinę teisę. 1950 m. vasario 17 d. baigė studijas kanonų teisės daktaro laipsniu.

Studijas baigęs dr. St. Valiušaitis atvyko į Ameriką. Čia buvo paskirtas vikaru Columbus (Ohio) vyskupijoje, vėliau perkeltas į Blue Point, N. Y., o dabar tas pačias pareigas eina airių parapijoj — Visitation of the Blessed Virgin Mary (Švenčiausios Panelės Apsilankymo) bažnyčioje —Brooklyne, N. Y.

★

Kun. dr. St. Valiušaitis šalia savo tiesioginių pareigų niekad nevengia to darbo, kur tik reikia aukos. 1949 m. vasarą, NCWC, IRO ir Vatikano pavedimu, jis atlydėjo iš Europos į Braziliją gausų tremtinių transportą, susidedantį iš 1,500 asmenų. Transportą sudarė 28 tautybių ir keletos konfesijų žmonės. Tai buvo varginanti kelionė ir gana sunkios pareigos, bet kun. Valiušaitis jas atliko pavyzdingai, ką rodo ir gausūs padėkos laiškai tų, kuriuos jis lydėjo. Viename jų rašoma: "Mes dėkojame Jums už tai, kad Jūs, kaip Romos katalikų kunigas, nedarėte tarp mūsų religinių ir tautinių skirtumų."

Amerikoje kun. St. Valiušaitis nors dirba airių parapijoje, bet visą laiką dalyvauja lietuviškame gyvenime. Visur jis renka rūbus ir aukas tremtiniams, organizuoja Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelius, sėkmingai pravedė Balfo vajų New Yorke, kurio metu buvo surinkta $10,000 ir dabar vėl

KUN. ST. VALIUŠAITIS

rūpinasi tos organizacijos dešimtmečio paminėjimu New Yorke, kad tik daugiau surinktų aukų tremtiniams šelpti.

Gyvendamas Columbus, Ohio, su lietuvių delegacija Lietuvos reikalais lankėsi pas Ohio valstijos gubernatorių Frank J. Lauche. Blue Point, N. Y., suorganizavo lietuvius, Patchogue, N. Y., gavo radijo valandoje prabilti Lietuvos klausimu. Ir dabar dažnai kun. dr. St. Valiušaitį girdim kalbant lietuviškose radijo valandėlėse ir skaitome jo straipsnius spaudoje, parašytus Lietuvos ir jos išblaškytų vaikų reikalais.

Šioje sukaktyje, apžvelgdami kun. dr. Stasio Valiušaičio darbus ir linkėdami jam Viešpaties palaimos, turime pagrindo laukti iš sukaktuvininko dar daug gražių darbų Dievui, Tėvynei ir artimui.

ATEITININKŲ SPAUDOS PARODA

Rugsėjo 4 ir 5, Ateitininkų kongreso metu, Chicagoje bus ir ateitininkų spaudos paroda. Visi ateitininkai ir jų bičiuliai, turintieji ateitininkiškos spaudos ir jų veiklą liečiančių dokumentų, ypač kuopų leistų laikraštėlių, prašomi siųsti juos šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, At-kų Spaudos Parodai, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill.

"Ateities" žurnalo komplektai jau pažadėti atsiųsti.

Siunčiant spaudinius, prašome pažymėti, kas siunčiama, kurių metų, egz. skaičių ir pilną savo adresą.

Pastaba: Parodai eksponatus prašome siųsti kuo greičiau ir ne vėliau š.m. rugpiūčio 22 d. Norintieji spaudinius perleisti Pasaulio Lietuvių Archyvui, prašome siunčiant tai pažymėti.

SU MEŠKERE PRIE DIDŽIOJO VANDENYNO

KUN. L. JANKUS,
Los Angeles, California

Augmenija ir gyvūnija Kalifornijoj gana skurdi. Dykumų daugiau, negu akis įstengia užmatyti. Jei kas auga, o yra labai daug gražių dalykų, tai tik dėl dirbtinio drėkinimo. Oras labai geras viskam auginti, bet sausros viską ir sunaikina, jei žmogus neprižiūri.

Kai nėra augmenijos, tai stoksta ir laukinių gyvulių, jie — didelė retenybė. Net ten, kur vandens marios, ir tai gyvybė gana skurdi Turiu galvoje Pacifiko vandenyną ir jo Kalifornijos pakraščius.

Nuo Kanados iki Meksikos visas Amerikos pakraštys nutryptas meškeriotojų: gali kasdien matyti jų pulkus, betykojančius grobio, tačiau rezultatai labai menki. Aš pats praleidau gana daug valandų ir dienų, draugai parūpino geriausias meškeres, privargau iki uždusimo belėvejodamas po okeano platybes, o pagauti kokią žuvelę taip ir nepavyko. Kiti pagauna, bet tai jau didelė laimė, ji sutraukia būrius smalsuolių.

Pacifikas tai ne Baltija, kur besimaudydamas galėjai kokią plekšnę numinti, ir ne Gomerta ar Šiušvė, kur parginęs bandą dar suskubdavau vakarienei prigaudyti pakankamai raudų, ešerių ar puskapį vėžių, kad visai šeimynai pakako.

★

Ankstybą šio pavasario rytą (nors Kalifornijoj beveik visada pavasaris) su keletu mielų draugų, geriausiais žuvavimo įrankiais apsiginklavę, iškilome į "tolimuosius kvadratus", — toliau nuo kranto pamėginti laimės. Tam tikslui reikia nuplaukti nuo kranto 25-50 klm. Laivukas visai dienai vienam asmeniui kainuoja 6-8 doleriai. Ant tokio laivukščio yra visi moderniški įrengimai: radijo susisiekimas su kitais laivais, šiokia tokia virtuvė ir kiti patogumai.

Kelionę pradėdami, gavome iš kitų laivų ir žvejybos centro šiokių tokių informacijų ir pasukome ta kryptimi, kur žuvys tą dieną savo susivažiavimus ar susirinkimus "nulaiko." Pasirodo jas dabar jau seka radarais ir praneša laivams, kad bent ką meškeriotojas pagautų, Sudėjome po dolerį tam, kas pagaus didžiausią žuvį tą dieną.

Laivas nuleido inkarą, o mes meškeres. Gilu, labai gilu. Beveik visą meškerę išvynioja (apie 150 metrų). Ant kabliukų užkabinome po žuvytę ir laukiame. Gana sunku nuspėti, kada užsikabina. Pajutau kažkokį "svorį" ir pradėjau sukti savo meškerę. Pirmasis sugavau keistos išvaizdos padarą, kurį draugai liepė mesti lauk, nes esąs nuodingas, o atrodė kaip žuvis, panašus į mūsų raudą. Permažas laivu namon vežti. Kažkas kažką pagavo. Laive susijaudinimas. bet nėra kada stebėti kitus, kai ir mano meškerė pasunkėja ir traukiu laukan. Taip, yra. Nustebau. Visi šaukia, kad tai labai gera žuvis, bene geriausia Pacifike, o tai buvo man labai gerai pažįstama Palangos menkė. Ir taip pradėjome traukti. Man pavyko ne tik pagauti didžiausią menkę (4 klg.), bet ir didžiausį jų skaičių, net septynias. Laivas pasuko namo, nes įstatymai neleidžia daugiau pagauti, kad nenuskriaustum Pacifiko.

Dar mėginome kitoje vietoje laimę, norėjome kitos rūšies žuvelių pagauti, bet nesisekė. Ir taip grįžome namon.

Pacifikas tikrai nežuvingas. Sako, prieš keletą metų, kitaip buvę. Bet kas ir kada nesako, kad kadaise buvę geriau. Profesionalai žvejai leidžiasi šimtus mylių į marias, nusikasa net iki Panamos ir Kalifornijai žuvies pristato pakankamai. Tik nelabai kas ją čia mėgsta valgyti.

Mėgėjai meškeriotojai savaitgaliais vyksta automobiliais į krašto gilumą, keliauja po 300 klm. Ten esą žuvingų upokšnių ir "kimba" geriau upėtakiai (trout). Tačiau dažnai su keliais upėtakiais kartu parsiveža ir sąskaitas 10 ar 25 doleriams baudos už tai, kad dvi meškeres vartojo, kad per trumpą upėtakį namon mėgino parsivežti, ar kad didesnį skaičių, negu nustatyta, vežėsi, nekalbant jau apie tai, kad gresia kalėijmas ir 50 dolerių baudos, jei be leidimo meškeriosi. O leidimai tik piliečiams teduodami. Taigi, didžioje laisvių šalyje yra daug visokios laisvės, bet tik ne meškeriojimui.

Medžiotojams Kalifornijoje dar riesčiau. Yra labai gerų šautuvų ir dar geresnių kulkų, bet nėra į ką šauti, tai dažnai, labai dažnai, medžiotojai šaudo vienas į kitą. Girdėjau, kad kai kurie ūkininkai dažo karves medžiojimo sezono metu, bet ir tai mažai padeda, nes jei jau medžioji, tai nušauti juk ką nors reikia. Jei kada pavyks kokioje medžioklėje dalyvauti (tyrlaukių čia aplink į valias, tūkstančiai mylių), tai bus didelė pramoga, vien filmų artistams prieinama. Sunku tikėti, kad pavyktų nušauti kokią stirną bet ir pamatyti vargu ar teks. Medžioklės įstatymai dar griežtesni.

ŠVEICARIJOJE MIRĖ ONA ERETIENĖ - JAKAITYTĖ

Šveicarijoje, Bazelio mieste, gegužės 20 mirė visiem lietuviam Europoje gerai pažįstama Ona Jakaitytė - Eretienė. Palaidota Bazelyje gegužės 22 d.

Ona Jakaitytė buvo kilusi iš Šakių ap., mokėsi universitete Kaune. Ten 1925 ištekėjo už savo profesoriaus Juozo Ereto. Mokslus baigusi, buvo gimnazijos mokytoja, iki galutinai visai atsidėjo tik šeimai.

Laimingu atsitiktinumu iš bolševikų okupuotos Lietuvos Eretų šeimai pasisekė pasiekti Šveicariją. Tačiau ten Eretienė negalėjo nurimti be Lietuvos ir lietuvių. Ją gaivino viltys, kad tuojau po karo galėsianti grįžti. Bet tos viltys temo ir ji tiesiog ėmė sirgti **nostalgija.** Jos akys nušvisdavo, jei pasirodydavo jų namuose koks lietuvis, atvykęs iš Vokietijos. Iš jos lūpų teko girdėti, kad ji mielai gyventų lageriuose, bet kad tik būtų su lietuviais. Stiprėjanti nostalgija, nykstant lietuviams artimoje Vokietijoje ir nežinia dėl ateities daugiausia ir palaužė jos sveikatą.

Vienintelė jai paguoda buvo šeima, kuri buvo maža lietuviška sala Bazelio mieste. Ten nebuvo girdėti kitokio žodžio kaip tik lietuviškai. Jei kalbama apie šeimos harmoniją, tai ją galėjai rasti šioje šeimoje gražiai išsiskleidus. Sūnus Juozas atsidėjo kalbų studijom, duktė Aldona prasimušė Vokietijos scenose kaip talentinga artistė, kitos trys dukros visos rodė aiškių meninių sugebėjimų, — pianinui, smuikui, skulptūrai. Ir visi didelio sentimento gimtajam kraštui.

Prof. J. Eretas žmonos mirties dieną pasisakė: "Aš pasilieku tas pats. Mano mirusios žmonos darbas bei pareigos yra atitekusios mums; mes josios dirbtąjį darbą ir toliau dirbsime su visišku pasišventimu."

Profesorius ir šiandien sielojasi ir rūpinasi Lietuvos reikalais bei jos propaganda tarp nelietuvių. Paskutiniu metu jis bendradarbiauja moterų leksikonui "Frauen Lexikon", parūpindamas medžiagos apie lietuves ir kitas pabaltietes moteris bei jų kūrybą. **J. B.**

● **Vokietijoje,** Bonnoje, rengiamasi iškilmingai paminėti birželio tragiškuosius įvykius. Minėjimą rengia Tarptautinis Komitetas krikščioniškajai kultūrai ginti.

Atsisveikinu

Birželio 3 jau išvežė mane laivas "Argentina" atgal į Pietų Ameriką, Montevideo miestą, tęsti lietuviškoj kolonijoj religinį ir kultūrinį darbą.

Atsisveikindamas su brangiais tautiečiais tariu širdingiausią ačiū už moralinę ir materialinę pagalbą, nes be Jūsų nuoširdžios paramos mes jokiu būdu nebūtume įstengę pastatyti nei bažnyčios, nei mokyklos, nei kitų pastatų. Nors ir dabar dar tik pusė pasiekta, ko tikėjomės, bet užsitraukę paskolą galėsime darbą tęsti toliau, o ir Jūs, tikimės, dar mūsų nepamiršite.

Siųsdami auką nedėkite grynno pinigo į laiškus, nes išima, ir nesiųskite pašto perlaidomis, nes daug atskaito, bet geriausias būdas, tai paprastas privatiškas ar banko čekis. Bet dar paprastesnis ir lengvesnis būdas — siųsti mano vardu TT. Jėzuitams 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill., o jie man persiųs.

Tai dar kartą širdingiausiai atsisveikinu ir prižadu daug melstis.

Misionierius **J. Bružikas, S.J.**
Caigua 3711
Montevideo, Uruguay, S.A.

● **Venecueloje** rengiamasi dar šiais metais sušaukti lietuvių seimą. Tuo reikalu gegužės 9 posėdžiavo Venecuelos LB taryba.

● **Australijoje** L. R. Garbaliauskas, kilimo kaunietis, lankęs "Aušros" gimnaziją, ją baigęs Vokietijoje, pirmasis baigė inžinerijos mokslus.

ŠVENTAISIAIS MARIJOS METAIS

TĖVAI MARIJONAI IR MARIANAPOLIO KOLEGIJOS RĖMĖJAI

SKELBIA

LIETUVIŲ DIENĄ

SEKMADIENĮ
LIEPOS-JULY, 4, 1954

— PIKNIKĄ —

MARIANAPOLIO KOLEGIJOS PARKE
THOMPSON, CONN.

- 11:00 valandą iškilmingos šv. Mišios
- Pamokslą sakys kun. dr. K. Matulaitis, MIC.
- Marijos metų religinis paminėjimas
- Šv. Juozapo parap. choras iš Waterbury, Conn.
- Worcesterio Liet. Drum and Bugle Corps
- So. Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė
- Choras - dainos - pasilinksminimai - laimėjimai
- 4:30—8:30 šokiai — gros Bob Zinkus orkestras

ĮĖJIMAS — 25 c. FREE PARKING

Tėvai Marijonai nuoširdžiai kviečia savo rėmėjus ir visus lietuvius dalyvauti šiame milžiniškame parengime

Liet. Krikščionių Demokratų S-gos Konferencija

Iškilmingas posėdis. Sveikinimai. Svečiai. Dekliaracija.

Liet. Krikšč. Demokratų S-gos sukaktuvinė konferencija antrąją dieną, gegužės 30, buvo pradėta sekmadienio pamaldomis Aušros Vartų bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė dr. kun. J. Maknys.

Po pietų iškilmingas posėdis Carnegie Tarptautinio Centro patalpose pradėtas prel. J. Balkūno malda ir prof. K. Pakšto, posėdžiui pirmininkavusio, įžangine kalba, kurioje jis prabilo apie

Lietuvos dvidimensinį skaldymą

kaimynų vykdomą jau nuo to laiko, kai susilpo Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė. Lietuvių tautai atimamos žemės ir jai brukama svetima — nihilistinė ir anarchistinė — dvasia. Savo žemes ir laisvę lietuviai tegali apginti kartu su kitom tautom, kuriom tas pats pavojus graso. Nuo destruktyvinės dvasios tegalima apsiginti krikščioniškuoju humanizmu.

Po prof. K. Pakšto įžanginės kalbos, visiem sustojus, buvo perskaitytas

Šv. Tėvo sveikinimas ir laiminimas

kurį raštu perdavė apaštališkasis delegatas Amerikoje arkivysk. A. G. Cicognani, kartu pridėdamas ir savo sveikinimą. Prel. J. Balkūnas žodžiu perdavė sveikinimą

kardinolo Fr. Spellmano,

palinkėjusio lietuvių tautai greičiau atgauti laisvę ir išsivaduoti iš prispaustų antikrikščioniškos ir antidemokratinės ideologijos varžtų.

Raštu gautieji sveikinimai, kurių dalis atspausta sukaktuviniame "T. Sarge", sudarė ilgą virtinę kraštų ir žymių asmenų. Sveikinimai atėjo iš Italijos (Alcide de Gasperi ir k.), Prancūzijos, Vokietijos, Austrijos, Olandijos, Belgijos, Norvegijos, Venecuelos, Peru, Paragvajaus; tremtyje esančių lenkų, čekų, vengrų, slovenų, latvių; vysk. V. Brizgio, vysk. V. Padolskio, vysk. J. Rancano, prel. E. Stukelio, prel. K. Šaulio, prel. L. Tulabos, prel. P. Juro, prel. J. Balkūno, kan. M. Vaitkaus, lietuvių pranciškonų provinciolo J. Gailiušio, kun. V. Mincevičiaus, prof. J. Ereto, prof. J. Brazaičio, prof. J. Kaminsko, L. Šimučio, V. Sidzikausko, J. Audėno, Br. Nemicko, M. Brako ir eilės kitų.

Sveikintojų buvo tik vardai paminėti, kaip ir

atsilankiusiųjų žymesnių svečių,

tarp kurių buvo Lenkų Krikščioniškosios Darbo Partijos pirmininkas Karol Popiel, Vidurio Europos Krikšč. Dem. S-gos pirm. Dr. A. Prochazka (atvykęs iš Washingtono), visa eilė CDUC atstovų, Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, Vykdomosios Tarybos pirm. K. Žalkauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, prel. Ed. Stukelis, Deveniai iš Waterburio, Dr. Br. Nemickas, J. Audėnas ir kt.

Vliko pirmininkas prel. M. Krupavičius trumpame žodyje priminė Liet. Krikšč. Demokratų išeitą kelią ir

Lietuvos laisvinimo problemą,

pabrėžęs reikalą dar labiau suglausti eiles ir ryžtingai kovoti. "Lietuvių tauta yra laisvės tauta. Jos istorija rašyta ugnimi ir krauju. Ji yra išmokusi kovoti ir nenusiminti. Nenusimename nė dabar. Dievas padės mums laimėti, bet tik per mus ir su kitų pagalba." Vliko pirmininkas kovojančios Lietuvos vardu išreiškė padėką JAV vyriausybei ir Amerikos lietuviams už talką laisvinimo darbe.

Prel. M. Krupavičiaus, Vliko pirmininko, kalba angliškai buvo atpasakota Informacijos Centro direktorės M. Kižytės. Taip pat angliškai dar kalbėjo prof. K. Pakštas, priminęs, kad Liet. Krikšč. Demokratų S-ga pasisako už Europos tautų federaciją.

Iškilmingojo posėdžio eiga buvo užrašyta Amerikos Balso ir perduota į

pavergtąją Lietuvą,

į kurią trumpu drąsinančiu žodžiu kalbėjo Algirdas Kasulaitis nurodęs, kad kovoje su bolševizmu jau dalyvauja šimtai milijonų žmonių.

Išikilmingas posėdis užbaigtas vaišėmis tose pat Carnegie Centro patalpose.

★

Sukaktuvinėje Liet. Krikšč. Demokratų S-gos konferencijoje buvo priimta **deklaracija,** kurioje išreikštas ryžtas "dėl Lietuvos laisvinimo kovoti dar didesniu pasiaukojimu bei pasiryžimu ir šį reikalą laikyti pagrindiniu uždaviniu." Toliau pabrėžtas reitkalas visomis pajėgomis išlaikyti ir stiprinti laisvajame pasaulyje lietuvių tautinį bei kultūrinį potencialą ir dėti pastangas, kad lietuvių visuomenė būtų konsoliduota.

Kreipdamosi į krikščionišką lietuvių visuomenę, konferencija atkreipia dėmesį, kad

"krikščionių įsyvumas ar nepakankamas aktingumas politinėje srityje visuose kraštuose pasirodė didžiai žalingas tiek patiem krikščionim, tiek ir tų kraštų bendrajai politikai, socialinei bei kultūrinei raidai. O kritiškais mūsų laikais tokia laikysena graso katastrofiškomis pasekmėmis. Dėl to ir popiežius Pijus XII yra katalikiškajam pasauliui priminęs, jog šiais laikais

katalikų dalyvavimas poltiniame gyvenime yra šventa jų pareiga...

Krikščionys negali atsisakyti dėti pastangas, kad viešojo gyvenimo tvarka būtų grindžiama krikščionybės mokslu." Dėl to konferencijos dalyviai skatina visus laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius krikščionis demokratus "telktis į krikščionių demokratų organizuotus sambūrius".

Lietuvių visuomenė dekliaracijoje prašoma paremti "visomis priemonėmis Lietuvos laisvinimo darbus... būti dar daugiau vieningiem, susikiausyti ir jausti atsakomybę ne tik už savo pareigų atlikimą, bet ir už visus savo vykdomus darbus, kad jie būtų pilnai suderinti

su didžiausiais šiandieininais mūsų tautos tikslais ir uždaviniais."

Tėvynėje kovojantiem broliam pareiškiama, kad jų kančios ir didvyriškos pastangos spirtis okupantui "yra didysis akstinas, kuris ypatingu būdu skatina mus čia, laisvajame pasaulyje, su visu pasiaukojimus bei pasišventimu dirbti, kad greičiau Lietuvos laisvės diena nušvistų."

Į bendrus kovos draugus— sovietų pavergtųjų tautų atstovus — dekliaracijoj kreipiamasi su viltimi, kad visų bendros pastangos atneš pavergtiem kraštam laisvę, o laisvajam pasauliui primenama, kad betkoks bandymas ieškoti sutarimo su bolševizmu yra negalimas ir paržutingas.

Dekliaracija baigiama prašymu Aukščiausiojo "laiminti visų pasaulio tautų dedamas pastangas atstatyti žmonių ir tautų teises ir laisvę".

Konferencijos proga išleistas stambus **"Tėvynės Sargo"** numeris (1954, V tomas, 11 nr.), kuriame rašo prel. M. Krupavičius (Krikščioniškoji demokratija Lietuvoje), prof. K. Šaulys, P. Vainauskas, dr. Vl. Viliamas (Lietuvos seimai), dr. J. Jasaitis, vysk. V. Brizgys (Valstybė ir Bažnyčia), prof. J. Gravrogkas, dr. V. Raulinaitis, inž. K. Baranauskas, Br. Zumeris, A. Gražiūnas ir k. Platus apžvalgų skyrius. Viso 240 psl.

OLANDIJOS jūrininkai prie Jungtinių Tautų rūmų New Yorke. Olandų karo laivas "Kadel Dorrmen" vizituoja JAV.

JAUNIMO ŠVENTĖ IR IZ. VASYLIŪNO KONCERTAS

PUTNAM, CONN.

Putname, toj lietuviškoj seselių sodyboje, yra gražus ateitininkių būrelis. Mažosios dar priklauso moksleivių kuopai, o studentės sudaro savo draugovę. Tiek vienos tiek kitos gražiai veikia, nes visos gyvena vienoje vietoje, lengva tad šaukti susirinkimus, išeiti visas programas; be to, nuolat joms pagelbsti tai seselės, tai kun. St. Yla.

Gegužės 30 d. studenčių draugovė rengė savo metinę šventę. Ta proga

pašventino vėliavą

Jos projektus padarė dail. K. Varnelis. Gražiai ją išsiuvinėjo sesuo Augustina, padedant pačiom draugovės narėm. Iškilmingose pamaldose pensionato salėje ji pirmą kartą išsiskleidė prieš altorių. Kūmais buvo M. Galdikienė ir Ig. Malinauskas. Šventino ir pamaldas laikė specialiai iš New Yorko atvykęs At-kų Federacijos generalinis sekretorius kun. V. Dabušis. Pasakė jis ir pritaikytą pamokslą, išryškindamas vėliavos prasmę ir svarbiuosius ateitininkų idealus.

Bendruose pusryčiuose pensionato valgomajamė šventės proga pasveikino sesuo Augusta, o draugovės narės įteikė seserei Augustinai gėlių puokštę.

Vidurdienis į vienuolyno erdvų kiemą suvedė vis daugiau mašinų. Skubėjo jos iš Bostono, Brocktono, Worcesterio, Waterburio, Hartfordo, New Britaino, New Yorko, suveždamos būrius ateitininkų—sendraugių, studentų ir moksleivių. Taip susirinko viso rytinio Amerikos pakraščio atstovai. Buvo net iš Baltimorės.

Iškilmingas posėdis

įvyko pensionato salėje. Jį pravedė pati draugovės pirmininkė Danutė Vieraitytė, sekretoriavo Elona Marijošiūtė. Pagerbus vėliavas (be naujai pašventintos vėliavos dar buvo Waterburio ateitininkų ir Bostono moksleivių at-kų vėliavos), garbės prezidiume užėmė vietas: Federacijos gen. sekretorius kun. V. Dabušis, vėliavos kūmai: M. Galdikienė, Ig. Malinauskas, Stud. At-kų Sąjungos pirmininkas K. Kudžma, Moksleivių At-kų S-gos atstovas J. Baužinskas ir paskaitininkas J. Brazaitis. Po invokacijos viena studentė ir keturios moksleivės davė įžodžius ir prisiekė naujajai vėliavai, sąjungų atstovai prisegė ženklelius.

Šia iškilminga proga trumpus sveikinimo žodžius tarė visas prezidiumas, nemaža sveikinimų gauta raštu iš apylinkinių įvairų kuopų ir draugovių.

Prof. J. Brazaitis savo paskaitoje nušvietė, kuo ateitininkės skiriasi nuo kitų. Ilgai neužsitęsęs posėdis baigtas tautos himnu.

Antrąją šventės dalį sudarė Izidoriaus Vasiliūno smuiko koncertas,

kuris įvyko vienuolyno bibliotekoje — muzikos kambaryje. Savotiška aplinka jau suteikė visiems rimtumo. Taip pilnutėlė salė susikaupus išklausė gražaus ir turtingo koncerto. Iz. Vasyliūnas išpildė: Thomaso Vitali — Ciaconna, Felix Mendelssohn - Bartholdy koncertą E moll, V. K. Banaičio Vandens Leliją, J. Gaidelio Lietuvišką šokį nr. 1, Br. Budriūno Raudą.

Iz. Vasyliūno rankose smuikas kalbėjo įtikinančiai ir pagaunančiai. Žavėjo ir jo technika ir tas gilus įsijautimas. Gražų įspūdį atbaigė Jeronimas Kačinskas, visą koncertą palydėjęs pianinu.

Koncerto klausytojai daugumoje buvo jaunimas, tai buvo gera, kad prieš kiekvieną grojamą dalyką buvo supažindinta su autoriumi ir su pačiu kūriniu. Paties smuikininko paruoštus pranešimus skaitė P. Jurkus.

Koncertu baigėsi iškilmingoji dalis. Toliau visų laukė pačių studenčių parengti užkandžiai. Su jais prasidėjo ir šo-

(Nukelta į 6 psl.)

ŠALTAS PROTAS IR BLAIVUS REIKALŲ SVARSTYMAS BUVO IŠVYTI

St. Brazdas, Cleveland, Ohio

Kas dabar dedasi Clevelande, gali turėti ir platesnės reikšmės, todėl prie kaikurių skautų klausimų reikia stabtelėti ir ilgėliau, juo labiau, kad visas triukšmas jau yra išėjęs į viešumą.

Prieš kiek laiko kaikurie Clevelando skautų vadai išsiuntinėjo tėvams tam tikrą raštą, įrodinėjantį reikalingumą registruotis Jungt. Amerikos Valstybių skautų organizacijoje Boy Scouts of America. Tame rašte sakoma, kad pagal tarptautinę skautų organizacijos santvarką kiekviename krašte tepripažįstama tik viena skautų organizacija. Laikydami save tarptautinės skautų šeimos nariais, turime Amerikos skautų organizaciją pripažinti šio krašto šeimininke. Todėl yra skautiška pareiga užmegzti brolišku skautiškus ryšius su gyvenamojo krašto skautais šeimininkais, prisitaikyti prie BSA organizacinės santvarkos ir joje įsiregistruoti. Toliau rašte plačiau aiškinama tokio įsiregistravimo nauda ir įtaigojama, kad "įsiregistravę pasieksime tai, kad amerikoniško skautiško jaunimo vadovybė palankiau priims mus į savo tarpą ir paskatins savuosius traktuoti **lietuvius skautus** (pabraukta minimo rašto autorių) kaip brolius. Mūsų skautai pasijus jų tarpe jaukiai neišsižadėdami savo kilmės ir tautybės. Bus sudarytas pagrindas grupiniam bendravimui ir daug progų pademonstruoti lietuviškus šokius, dainas, žaidimus bei tautinius drabužius. Jaunimo tautinė savigarba augs, o pavojus asimiliuotis gali būti sumažintas."

Tikėdami registravimo pranašumu, šio rašto autoriai ir kiti skautų vadai kaikuriuos skautų vienetus (pvz. jūrų skautus) tuoj Amerikos skautų organizacijoj įregistravo, įtaisė atitinkamas uniformas, prisegė reikalaujamus ženklus ir t. t.

Prieš tai kilo reakcija. Jai ėmėsi vadovauti Clevelando lietuvių skautų tėvų valdyba. Ji skautų tėvams taip pat išsiuntinėjo raštą, pasisakantį prieš registraciją. Jame visų pirma įrodinėjama, kad registruotis nėra reikalo skubėti— aplinkybės neverčiančios, o dabartinės veikimo sąlygos esančios patenkinamos. Prieš padarant lietuvių skautus kito (ne Lietuvos) krašto vienetu, reikia dar išsiaiškinti su Tarptautiniu Skautų Biuru prašant pripažinti Lietuvos skautus pasaulio skautų šeimoje nariu in exile. Toliau plačiai įrodinėjamas reikalingumas išlaikyti lietuvių skautų savarankiškumą. Lietuviai skautai tremtyje vykdo trejopus uždavinius: jaunimą auklėja skautiškoje dvasioje (tai atliktų ir įsiregistravę), įvariomis progomis (savo tautinėmis stovyklomis, savomis uniformomis, viešais pasirodymais su tautinėmis vėliavomis ir t.t.) atlieka Lietuvos laisvės siekimo propagandą ir jaunimą auklėja lietuviškoje tautiškoje dvasioje (šių dviejų uždavinių įsiregistravę atlikti jau negalėtų, nes būtų praradę "savo lietuvišką veidą"). Įsiregistravus nutautimo pavojus padidėtų, nes nutautinimo darbą dirbtų jau dvi institucijos — angliška mokykla ir šio krašto skautų organizacija.

Šios pusės manymu, lietuvių skautams santykiams su amerikonų skautais palaikyti pakanką lietuvio ryšininko.

Nuomonių skirtumų išlyginti nepavyko. Todėl klausimui aiškintis ir spręsti gegužės 16 d. lietuvių salėj buvo sušauktas skautų tėvų ir vadų susirinkimas. Deja, jis teparodė iki augščiausio laipsnio įkaitusias nuotaikas. Prezidiumas nebepajiegė susirinkimo valdyti, todėl tesigirdėjo priekaištai, kalbos iš vietų, net grasinimai. Šaltas protas ir blaivus reikalo svarstymas buvo išvyti. Į tokį susirinkimą gaila buvo žiūrėti, koktu tų nevaisingų ginčų klausytis.

Bet sprendimas vis dėlto buvo padarytas. Kai pirmininkaujantis pagaliau paklausė, kas yra prieš registraciją, pakilo rankų daugumas; už registraciją nepakilo nė vienos. Tad ir kilo klausimas: kam reikėjo tų trijų valandų ginčų? Kam reikėjo to atmosferos kaitinimo? Kam reikėjo to nuotaikų užnuodijimo, kuris drums organizacinį darbą? Dėl to galima kaltinti "minią", bet ne be kaltės ir vadai, prie to prisileidę. Dieve duok, kad toks susirinkimas, Clevelande pirmutinis, tebūtų ir paskutinis!

CH. E. WILSON (k.), Armijos sekretorius, ir gen. J. E. Hull, Tolimųjų Rytų amerikiečių karo vadas, susitiko Japonijos sostinėje pasitarti.

JAU GALIMA ĮSIGYTI A. RINKŪNO VADOVĖLĮ

KREGŽDUTĖ

II DALIS

Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas pagal naująją JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų programą

Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus.

Bostono lietuvių mokytojų leidinys

184 p. — kaina $2.75

Gaunama "Darbininko" administracijoj.

IŠ VISUR

● **Alto kongreso** darbų knyga išsiuntinėta pagal turimus adresus visiems visuotinio Amerikos lietuvių kongreso delegatams. Tačiau tam tikram skaičiui delegatų knyga nepasiųsta, nes jie nebuvo pranešę adresų. Ribotą kiekį egzempliorių dar turi Alto centras. Suinteresuotiej galėtų jų gauti, kreipdamiesi adresu: 1739 So. Halsted St., Chicago 8,

● **Balfas,** atžymėdamas savo veiklos 10 metų sukaktį, rengiasi išleisti specialų leidinį, kuriame atsispindėtų visos pastangos ir kiti atliktieji darbai mūsų tautiečiam gelbėti. Tuo reikalu išsiuntinėtas raštas visoms Balfo skyrių valdyboms. Jame kviečiama Balfo narius bendradarbiauti ir padėti išleisti šią knygą. Pirmiausia prašoma žinių apie skyrių veiklą: kada skyrius įsikūrė, kokie žymesnieji jo darbai, kokios buvo kliūtys, kaip jos nugalėtos, ryškesni skyriaus įvykiai. Prašoma taip pat ir nuotraukų; kartu kviečiama prisidėti ir aukomis. Žinias apie savo veiklą reikia atsiųsti ne vėliau liepos 1 d., nes norima leidinį išleisti dar prieš jubiliejinį kongresą. Leidinio redakcinę komisiją sudaro: J. Boley, P. Minkūnas, B. Spūdienė, A. S. Trečiokas.

● **Vytautas A. Aleksandravičius,** iš Brooklyno, Marianapoly, Conn., baigė vidurinius mokslus ir už pasižymėjimus moksle gavo speciolią premiją. Iškilmingas mokslo metų baigimo aktas įvyksta birželio 13. Pamaldose ir akte dalyvauja Norwich vyskupas, kuris įteiks ir baigimo diplomus. Iškilmingame akte sveikinimo kalbą pasakys V. Aleksandravičius.

● **Brazilijoje** švenčiama Sao Paulio miesto 400 metų įkūrimo sukaktis. Lietuviai ta proga nori suruošti liet. liaudies meno parodą, suorganizuoti lietuviškų dainų koncertą ir parodyti tautinius šokius. Sudarytas didelis komitetas, kuriam vadovauja Lietuvos konsulas Sao Paulo mieste A. Polišaitis. Brazilijos vyriausybė oficialiai pakvietė Lietuvą tame minėjime dalyvauti.

● **Kun. J. Grabys** Romoje Gregorianumo universitete gegužės 21 d. sėkmingai apgynė dizertaciją tema "Dvasinė paguoda pagal šv. Grigalių Didįjį."

Atsiųsta paminėti

A. Rinkūnas — KREGŽDUTĖ ,II dalis. Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas. Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus. Išleido Bostono lietuviai mokytojai, spaudė Liet. Enciklopedijos spaustuvė, 184 psl., kaina 2,75 dol.

Eduard Turauskas — LE SORT DES ETATS BALTES. Išleista Reutlingene 1954 m., Vokietijoje, 80 psl.

LES MARTYRS DE LITUANIE, iliustruota, išleista Vliko Vokietijoje, Memmingene, 63 psl.

Titas Narbutas — Soviets Kill God in Lithuania, 16 ps., gausiai iliustruota.

Studentų gairės, gegužės mėn., nr. 14. Leidžia Liet. Studentų Sąjungos Centro Valdyba .

ATŠVĘSTA KUN. J. ANGELAIČIO SUKAKTIS

CLEVELAND, OHIO

Religiniame Clevelando lietuvių gyvenime naujos parapijos klebonas kun. J. P. Angelaitis varo gilią vagą. Jo darbštumas ir atsidėjimas paliks didelius paminklus — bažnyčia jau pastatyta, salė, seserų namas ir klebonija laukia savo eilės. Parapija, kaip lietuvių telkimo vieta, turi jiems ir tautinės reikšmės. Pažymėtinas šiuo atžvilgiu klebono kun. Angelaičio asmenybės ypačiai šviesus bruožas — tai jo besąlyginis pasitikėjimas savo tautiečiais: statybų planavimo, priežiūros ir vykdymo darbus jis atiduoda išimtinai lietuviams, daugiausia naujai atvykusiems specialistams.

Jau 20 metų, kaip kun. J. Angelaitis dirba kunigo ir klebono darbą. Moterų Sąjungos 36 kuopos (jai vadovauja energinga veikėja M. Cicėnienė) ir kitų parapijos organizacijų iniciatyva geg. 23 d. buvo atšvęsta kun. Angelaičio kunigystės 20 metų sukaktis. Sumą savo pasistatydintoj bažnyčioj atlaikė pats jubiliatas, pamokslą apie kunigą žmonių gyvenime pasakė iš Akron atvykęs kun. dr. K. Širvaitis. Iškilmingi pietūs įvyko parapijos salėj. Čia jubiliatą sveikino visuomenės, draugijų, jaunimo atstovai, buvo įteikta daug dovanų, šeimininkės, O. Jokubaitienės vadovaujamos, sočiai ir skaniai pavaišino. Programai vadovavo S. Laniauskas, solo, muz. R. Brazaitienės pianinu palydimi, po keletą dainų padainavo N. Braziulienė ir V. Jurgelis. Tiek pamaldose, tiek pietuose dalyvavo gausiai žmonių. Telaimina Viešpats ir Dangiškoji Motina kun. Angelaičio užsimojimus ir darbus, tesuteikia jam sveikatos ir ištvermės, tepalaiko jo pastangos lietuvių dvasią, teliudija garbę.

Pagerbta Vyr. Skautininkė Dr. Kesiūnaitė

Dr. D. Kesiūnaitė pasitraukia iš Lietuvos Skautų Seserijos vyr. skautininkės pareigų. Kadangi į jos vietą ateina O. Zailskienė iš Chicagos, tad Clevelandas netenka ir Seserijos posto. Skautų tėvų ir rėmėjų valdybos iniciatyva gegužės 23 d. lietuvių salėj buvo surengtas atsisveikinimo aktas. Pasitraukiančią skautininkę pagerbė skaučių, organizacijų ir visuomenės atstovai. Atidaromąjį žodį pasakė ir su dr. Kesiūnaitės darbais supažindino skautų tėvų ir rėmėjų valdybos pirm. Vl. Braziulis. Be jos pačios, į garbės prezidiumą buvo pakviestos Braziulienė, Bartuškienė, Barniškaitė, Jonaitienė, dr. Žilinskienė, Modestavičienė, Balašaitienė ir Radzevičiūtė.

Pirmajam ilgesne kalba buvo leista prabilti dr. K. Pautieniui, Lietuvos kariuomenės savanoriui, išėjusiam Lietuvos laisvės ginti iš 5 gimnazijos klasės. Jis savo ir žmonos vardu skaut. Dr. Kesiūnaitei įteikė auksinę dėžutę su iš Lietuvos pasiimtos žemės žiupsneliu ir įrašu: "Lietuvos Žemė Vyr. Lietuvos Skautininkei Dr. D. Kesiūnaitei. Dirbk širdžia, širdžia bus apmokėta". Kita dėžutė taip pat su Lietuvos žeme ir didelė tautinė vėliava buvo įteikta Skaučių Seserijai. Čia įrašyta: "... ugdykite lietuvaičių širdyse meilę Lietuvos žemei. Lietuvos kariuomenės savanoris dr. K. Pautienis su žmona". Dr. D. Kesiūnaitė, priimdama šias dovanas, su ašaromis akyse bučiavo atvežtą Lietuvos žemelę ir jos laisvės simbolį lietuvišką trispalvę.

Toliau Alto skyriaus valdybos vardu sveikino Ald. Augustavičienė, Bendruomenės pirm. St. Barzdukas, Čiurlionio ansamblio vadovas muz. Alf. Mikulskis, Tautinės Sąjungos pirm. K. S. Karpius, Neringos tunto vardu St. Juodvalkytė, J. Vaičiūnienės - Augustaitytės eilėraščiu pasveikino Stasaitė ir kt. Pagerbimas buvo baigtas Tautos Himnu.

Vakare toj pačioj lietuvių salėj įvyko iškilmingi pietūs, kurių metu skaut. dr. D. Kesiūnaitę atsisveikino kitų organizacijų atstovai — ateitininkų vardu P. Stravinskas ir kt. Ir mes pasitraukiančiai Daktarei linkime nepasitraukti nuo lietuviško gyvenimo ir neatitrūkti nuo tautinių pareigų. Kaip senovėje tautos vaidilutės kurstė amžinąją ugnį, taip šiandien lietuvės moterys tekursto tautines ugneles!

St. P.

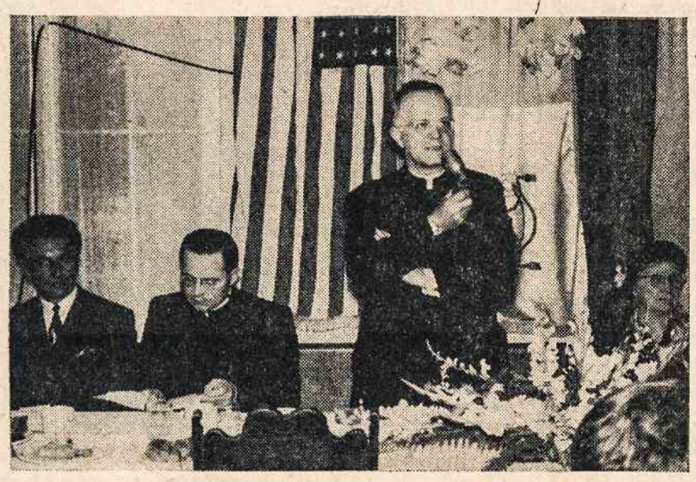

Iš klebono kun. J. P. Angelaičio minėjimo: iš kairės į dešinę programos vedėjas S. Laniauskas, kun. dr. K. Širvaitis, kalba klebonas kun. Angelaitis, jo mamytė Angelaitienė. Foto L. Briedžio

Nauji veidai, nauji žmonės, seni vaizdai, senos dejonės

DETROIT, MICH.

Lietuviai mėgsta vaidinimus, tad nenuostabu, kad ir šiltoką gegužės 29 d. šeštadienį "Naujųjų žmonių" pažiūrėti prisirinko artipilnė ukrainiečių salė. Vakarą rengė Lietuvių Rezinstencinė Santarvė Detroite, pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijos rūmams išpirkti. Vaidino detroitiečiai mėgėjai, režisavo Z. Arlauskaitė-Mikšienė, dekoracijos A. Melniko.

Vaičiūno veikalas "Naujieji žmonės" vaizduoja Nepriklausomos Lietuvos naujakūrių, dvarininkų ir patrijotų santykius. Yra per daug ištęstas, perkrautas scenų ir veikėjų, tačiau mielas savo kalba, gražiais palyginimais, jei užmirštum banalius pašnekesius su kurčium ar per daug ryškinamą vaiko nelegalumą.

Šį kartą scenoje be "senų vilkų" matėme ir kelis naujus veidus. Ir kas džiugina, kad tie naujieji buvo patys ryžkieji ir mieliausi veidai. Pasigėrėtinai savo vaidmenį atliko Sargelis — P. Pajaujis, Sakalienė — B. Kutkienė ir senis Sakalas — P. Deveikis. Kitiems ne taip jau vyko charakterius sukurti ir juose išsilaikyti. Bendras vaizdas neblogas, bet galėjo būti dar geriau, jei režisorė būtų kreipusi daugiau dėmesio į atskirų scenų išbaigimą bei masines scenas.

Gaila, kad dail. A. Melnikas turėjo savo kūrybą atskiesti ukrainietiškų dekoracijų priedais. Skubotumas pasiruošiant ir dekoracijų stoka bei netinkamumas, atrodo, jau gavo pilietybės teises šioje vaidintojų grupėje, kurią mes gerbiame ir mylime ir jokiu būdu nenorime numušti ūpo naujiems žygiams.

Detroite yra ir kita vaidintojų grupė "Alka", vadovaujama Justo Pusdešrio, pastaraisiais metais pasirodžiusi trumpu veikalėliu, dabar baigianti repetuoti Sudermanno "Užkampio laimę". Stebint abiejų grupių didesnius pastatymus, peršasi tokia pat mintis kaip to clevelandiečio, kuris pasakė: "Kuriems kotams tos dvi grupės, ar neužtektų vieno teatro?" Jei jau ne vieno teatro, tai bent tų grupių glaudesnio bendradarbiavimo, talkos, bendro veikalų ir pastatymų nagrinėjimo.

Mūsų parengimai neapseina be kopūstų ir alučio, na, ir be vėlinimosi. "Naujų žmonių" laukėme irgi virš pusvalandžio. Kai po 5 veiksmų žmonės nusisėdėję norėjo šokti, turėjo laukti kol ... vaikai kėdes sustatys. Gražu, kad tėvai vaikus į vakarus veda (nors ne visi vaikams tinkami), tačiau negražu, kad tie vaikai paleidžiami po salę lakstyti ne tik pertraukų metu, bet ir vaidinimo ir dargi sargų pareigas eina. Kai regi vaikus po 12 val. tarp šokėjų besiraičiojančius, manai, kad tėvai savo pareigas jau pamiršo.

Klaidos pamoko, tik nesinori, kad Sargelio lūpomis apie jas kalbėtume: "Geri buvo laikai ..."

P. Natas

ŠIMTAMETĖ SUKAKTIS HARTFORDE

"Buvo, yra ir bus žmonių. Negalvokime tik apie save, bet ir apie kitus žmones. Tada visi būsime laimingi".

Tokiais žodžiais atidarė šimtmetinę sukaktį didžiausios pasaulyje Hartfordo apdraudos "Phoenix" bendrovės prezidentas John A. North. Per visą šį laiką įstaigai vadovavo 6 prezidentai, dabartinis yra 7-tas. Bendrovės pastatai yra vieni iš moderniausių ir geriausiai pritaikytų tarnautojų patogumui ir sveikatos reikalavimams. Pirmą kartą man čia atėjus, atrodė, kad tokie namai geriau tiktų poilsiui, o ne darbui. Jie pastatyti gražioje prie parko miesto vietoje ir puikiai išpuošti.

Pati sukaktuvinė šventė prasidėjo darbo dieną po 12 val. Visi tarnautojai ir svečiai (kiekvienas galėjo pasikviesti vieną svečią) buvo pavaišinti ir Hartfordo simfoninis orkestras išpildė koncertą. Reta proga buvo pasiklausyti klasikinės muzikos, prezidento paskelbimas, kad kiekvienam tarnautojui bendrovė paskiria $100 dovaną valstybės bonais (naujai priimtiesiems tik $25) dar geriau visus nuteikė.

Salėje buvo tradicinis tortas, kurio 100 žvakelių teko užužpūsti pačiam prezidentui.

Iš prezidento pareikštų žodžių ir iš įvairiausių sveikinimo telegramų susidaro vaizdas, kad bendrovė nesivadovauja vien tik bizniu, bet jai rūpi ir humaniškumas.

J. G.

MRS. E. FREDERICK, akloji, sekama jos šunies vadovo, gerai žaidžia rutuli (Pittsburgh, Pa.).

Jaunimo šventė

(Atkelta iš 5 psl.)

kiai. Jų įkarštyje Kęst. Keblinskas ir G. Botyrius išleido humoro laikraštėlį.

Visoje šventėje matėsi puikus susiklausymas ir graži tvarka. Studentės įdėjo daug darbo, puošdamos salę, rengdamos vaišes, studijuodamos posėdžio planus. Tad nenuostabu, kad visa programa praėjo sklandžiai, be įprastinių ilgų kalbų. Gražiausia buvo tai, kad jos paieškojo originalumo ir prie šventės prijungė smuiko koncertą, kuris prakalbėjo kur kas giliau nei dainos ar tautiniai šokiai.

Kai viskas baigėsi, juokas ir dainos išlydėjo visus į savo miestus. Jie išsivežė ne tik gražios gamtos, bet ir šios šventės prisiminimus. A. K.

LIETUVIŲ DIENA PITTSBURGHE

Pittsburgho ir apylinkės lietuviai nekantriai laukia tradicinės Lietuvių dienos, kuri įvyks liepos 4. Įdomu priminti, kad ši šventė šiemet bus iš eilės trisdešimtoji.

Toji šventė glaudžiai rišasii su šv. Pranciškaus seserų vienuolyno įsikūrimu Pittsburghe. 1922 m. prel. M. Krušas, kun. J. Sutkaitis ir kun. M. Kazėnas įsteigė JAV pirmąjį pranciškiečių vienuolyną. Kun. M. Kazėno pastangomis 1923 m. nupirkta žemė ir 1924 m. pradėtas statyti dabartinis vienuolynas. Lėšom sukelti pittsburghiečiai suorganizavo išvyką į seserų ūkį, ir tas pirmasis susibūrimas pavadintas "Lietuvių diena." Didžiausią tos dienos organiazvimo naštą nešė LRK Susivienijimas, remiamas visuomenės bei kunigų.

Šių metų "Lietuvių diena" bus tikrai paminėtina, nes atsilankiusieji, be eilinės programos, turės progą išvysti naująją koplyčią, kuri sparčiai auga, ir dalyvauti kertinio akmens pašventinimo apeigose.

Liepos 4 kviečiami atsilankyti kunigai, geradariai, rėmėjai ir visi lietuviai, kad galėtų išvysti savo aukų bei troškimų vaisius.

Kun. J. V. Skripkus

KALTINAMAS AKTAS KOMUNIZMUI

BROCKTON, MASS

1941 metais birželio mėn. 14-17 dienomis 40.000 lietuvių žiauriausiu būdu buvo užkalti prekių vagonuose ir ištremti iš Lietuvos į Sibiro mirties koncentracijos stovyklas, kuriose buvo pasmerkti mirčiai dėl nepakeliamų darbų, šalčio ir bado.

Brocktono Lietuvių Katalikų Tremtinių draugija birželio 12-13 d.d. rengia šių tragiškų dienų minėjimą, kuris bus pravestas šia tvarka:

Birželio 12 d., šeštadienį, 3 val. p.p. **Lietuvos genocido parodos atidarymas.** Parodą atidarys — Brocktono miesto majoras **Mr. G. M. Lucy.** Parodą globoja **prel. P. Strakauskas.** Šiai parodai eksponatus patiekė Lietuvių Tautinės Martyrologijos skyrius.

Birželio 13 d., sekmadienį, 8,10 ir 11:30 val. pamaldos už Lietuvą ir kankinius. 3 val. p.p. birželio tragiškų įvykių minėjimas su menine dalimi.

Paroda ir minėjimas įvyks Šv. Kazimiero parapijos salėje. Parodos lankymo val. nuo 3 p.p. iki 9 val. vakaro.

Įėjimas nemokamas.

Lietuvių Katalikų Tremtinių draugija nuoširdžiai kviečia visą lietuviškąją visuomenę kuo skaitlingiausiai minėjime dalyvauti.

J. Š.

NEWARK, N. J.

Gegužės 30 įvyko LB Newarko apylinkės visuotinis susirinkimas. Dalyvių atsilankė per 50. Susirinkimą atidarė laikinosios valdybos pirm. Dr. K. Račkauskas, pirmininkavo Vl. Dilis. K. Graudušienė padeklamavo du savo kūrybos eilėraščius. Po to sekė Loko atstovo K. Bielinio kalba. Jis ragino lietuvius organizuotis ir būti vieningais, nurodė pavyzdžiais kaip dėl stokos vienybės yra išnykusios ištisos tautos. Kvietė visus lietuvius rašytis į bendruomenę. Susirinkusius sveikino kleb. prel. Ig. Kelmelis ir pasižadėjo organizaciją remti.

Valdyba išrinkta tokia: pirmin. Vladas Dilis, vicepirm. kun. Petras Totoraitis ir Izabelė Dilienė, sekr. Iz. Jatulis, ižd. Andrius Trečiokas. Revizijos komisiją sudaro Kazys Trečiokas, Vincas Tiknius ir P. Mačiulaitis. Jaunimo ir sporto komisijon įeina Jokūbas Stukas, K. Trečiokas ir P. Mačiulaitis.

Atsilankiusiems ir programos dalyviams K. Graudušienei ir paskaitininkui K. Bieliniui valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Iz. Dilienė

IŠ ŠKOTIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Gegužės 2, sekmadienį, Škotijos L. K. Moterų D-ja gražiai paminėjo Motinos šventę Glasgove. Motinų intencija kun. J. Gutauskas ryte atlaikė šv. Mišias. Popiet blaivybės svetainėje buvo tęsiamas banketas ir meninė to minėjimo dalis. Čia buvo pasakyta daug gražių motinoms pagerbti kalbų ir iškelta motinos misija ir svarba tiek šeimos, tiek viešajame gyvenime. Ypač buvo pagerbta lietuvė motina. Susirinkusieji turėjo progos išgirsti rinktinių gražių lietuviškų dainų. Minėjimas visiems paliko gražų įspūdį ir visus lietuvius dar darniau sujungė į stipresnį vienetą.

Pas mus šalta

Gal šaltos žiemos likučiai, gal kitos priežastys nulėmė, bet pas mus balandžio vidurys buvo labai šaltas. Tik gegužės pirmosios dienos truputėlį atšilo, bet ir tai dienos ūkanotos, nors ir nelyja. Balandžio 30 daugelyje vietų iškrito gana gausiai sniego. Medžiai lapuojasi labai skurdžiai, o gėlės bemaž nedrįsta nė pasirodyti.

J. Butkevičius

DISASTER

TAKES MANY FORMS; BUT IT ALWAYS COMES WHEN YOU'RE LEAST EXPECTING IT.

GET

Official Disaster First-Aid Supplies Into Your Home Now!

Iš skautų gyvenimo

Skaučių vadovių suvažiavimas įvyko Chicagoje gegužės 29-30 d.d. Išrinktos vadovės ir centriniai Liet. Skaučių Seserijos organai. Vyriausia skautininke išrinkta v.s. Ona Zailskienė iš Cicero, Ill.

Toronte jurginių proga įvyko iškilminga skautų ir skaučių sueiga. Per pamaldas šv. Jono krikštytojo bažnyčioje buvo pašventinta skautų vyčių šv. Jurgio vėliava, gauta iš kanadiečių. Kūmais buvo LSB vyriausias skautininkas prof. St. Kairys ir E. Pažerienė.

LSB vadija visiems skautų vienetams išsiuntinėjo medžiagą Tėvynės laužui. Šiuo laužu visuose skautų vienetuose pradedamos dainų varžybos, kurios baigsis gruodžio 15 d.

Hartfordo skautų surengtoji gegužinė praėjo gražiai ir nuotaikingai. Ji sutraukė jaunimo iš New Britaino, Waterburio ir Worcesterio. R. K.

Bent išlaikyti

Pasenusi artistė guodėsi gydytojui:

— Nežinau kas pasidarė. Rodos ,sveika ir drūta, bet akys raibsta, galva sukas, kojos linksta ..

— Esu bejėgis, — teisinosi gydytojas. — Negalių tamstai sugrąžinti jaunystės.

— Sugrąžinti jaunystės nė neprašau, — atrėžė supykusi, — tik padėk man ją išlaikyti.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kylocycles

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

KĄ TIK PASIRODĖ ANGLIŠKA KNYGELĖ APIE KATALIKŲ BAŽNYČIOS PERSEKIOJIMĄ LIETUVOJE

SOVIETS KILL GOD IN LITHUANIA

PARUOŠĖ T. NARBUTAS

Su spalvuotomis iliustracijomis

Išplatinkit jos kuo daugiausia. Kaina tik 10 c.

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

SPAUDOS NAUJIENA

Ką tik pasirodė

L. E. Joffres Voisekausko

GIMS TAUTOS GENIJUS

DVIEJŲ VEIKSMŲ DRAMA

•

Antroji laida. 80 p. $1.50

GAUNAMA DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

Vaisiai ir uogos veikia mūsų organizmą

DR. A. GRIGAITIS

Vynmedis — šiltų kraštų augalas — Lietuvoje sunkiai tarpo. Dažniausia buvo auginamas šiltnamyje, bet, esant šiltam rudeniui, nunokdavo ir lauke.

Iš vynuogių gaminamas vynas. Jos taip pat šviežios ir džiovintos vartojamos valgiui. Džiovintos dar vadinamos razinkomis, dedamos į pyragus, pyragaičius. Razinkos turi kur kas daugiau cukraus nei šviežios vynuogės, net iki 60 procentų.

Karštom vasaros dienom vynmedis iš žemės traukia natriju kalijų ,kalcijų ir kitas minėralines druskas ir taip sudaro vynuogę. Sėklose turi dar truputį riebalų aliejaus pavidale, tanino ir sakų. Šiaip turi daug B ir C vitaminų, aromatinių rūgščių, bazinių mineralinių druskų, svarbiausia —lengvai virškinamą vynuogių cukrų.

Cukraus kiekis, žiūrint jų rūšių, svyruoja tarp 20 ir 30 proc. Šis cukrus yra labai vertingas maistas, pirmos rūšies energijos šaltinis.

Savo mineralinėm medžiagom vynuogės gerai valo kraują, sujungdamos nuodingas rūgštis į nepavojingas žmogaus organizmui druskas, kurias per inkstus išvaro laukan. Dėlto kraujo rūgštingumas mažėja, darosi švaresnis arba neutralus.

Šviežios vynuogės vartojamos kaip pagelbinis vaistas daugelyje ligų. Šis gydymas buvo žinomas jau gilioje senovėje. Lengva vynuogių cukraus asimiliacija duoda poilsį kepenims, kasai. Vynuogių dieta gerų rezultatų pasiekiama, kai nėra apetito, padidėja skrandžio rūgštys, viduriai užkietėja, jaučiamas bendras nusilpimas, širdies raumenų nepajėgumas, susidaro tulžies akmenys, kepenų ligos, reumatas, podarga, apsinuodijimas šlapumo rūkštimi, ekzema, kurios priežastis yra šlapumo rūgštys, mažakraujystė, plaučių tuberkoliozė ir t.t. Taip gydantis suvaržomas kitų produktų naudojimas, pvz. mėsos, riebalų ir k.

Taip pat galima padidinti arba sumažinti svorį. Nedideliais kiekiais vartodami vynuoges, pageriname mitybą, riebalai kūne susitaupo ir svoris didėja. Dideli kiekiai varo iš kūno vandenį ir padeda medžiagų apykaitai.

Pirmuoju atveju — suliesėjus, esant mažkraujystei, nusilpus — duodama iki 4 svarų per dieną, pradedant nuo 1-2 svarų. Gydymas tęsiasi iki keturių savaičių. Vartojamos gerai nunokusios vynuogės. Prie medžiagų apykaitos sutrikimo ligų — podargos, nutukimo, apsinuodijimo šlapimo rūgštimi, ekzemos, prie reumato, neuralgijos — naudojama iki 8 svarų vynuogių per dieną. Kuracijos metu mėsa, riebalai, alus ir kiti sunkiai virškinami valgiai veik išjungiami arba sumažinami. Naudojamos ir rūgštesnės vynuogių rūšys.

(b. d.)

KAI OŽKA SERGA REUMATIZMU

Batavijos ligoninės vienas gydytojas, ilgiau stebėjęs gyvulių ligas ir jų gydymąsi, pasakojo tokius dalykus.

Indonezijoje kurį laiką buvo stipriai paplitusi tarp vietinių gyventojų akių liga. Daugelis kreipėsi į ligoninę pagalbos. Gydytojas atkreipė savo dėmesį į tai, kad daugybė ten gyvenančių beždžionių visai nepastebėtos, kad akimis sirgtų. Tada jam atėjo į galvą stebėti, kuo jos maitinasi. Augalai, vaisiai buvo jų maistas. Tuo tarpu vietiniai gyventojai nuo neatmenamų laikų maitinosi ryžiais, kurie kasmet ten sėjami labai nualino dirvą. Ištyrus ryžius, pasirodė, kad juose visai nesą vitaminų. Kai tuos ryžius davė bezdžionėm, jų neėdė. Tada gydytojas savo pacientam liepė valgyti patiekalus, kuriuose yra daugiau vitaminų, ir greitai akys pagerėjo.

Pastebėta taip pat, kad plėšrieji žvėrys savo aukai išėda kepenis, pilvo liaukas ir kitas vietas, kuriose kaip tik gausu vitaminų.

Ne vienas matė, kaip katės ar šunes kartais žolę ėda. Dažniausiai tada, kai jiem neveikia viduriai. Žolėms jie suminkština sau vidurius. Stirnos, ožkos, kurios kaip tik maitinasi žolėmis, tokios priemonės nereikalingos. Jom reikia dažniau vidurėlius sukietinti. Ir tada jos graužia ąžuolų ar kitų medžių žieves, šakeles, kuriose kaip tik yra daug tanino.

Gyvuliai laikosi ir dietos. Kai gyvulys turi karščio, jis traukiasi į vietas prie vandens, pavėsius; jis gula, mažai ėda, tik daug geria, lyg pagal gydytojo receptą. Ilgai stebėta viena ožka, kuri sirgo reumatizmu. Ji rinkosi sausas vietas ir kaitinosi saulėje, kiek tik galėjo.

SUSIKIBĘ parašiutininkai leidžiasi žemėn viršum Paryžiaus miesto. Jie išsiskirstė ir laimingai nusileido tik prie pat žemės. Irgi sportas!

SPORTAS

Lietuviai New Yorko valstybės taurės laimėtojai

Kai prieš ketvertą metų sporto entuziastams — Atkočiui, Steponavičiui, Simonavičiui ir keletai kitų kilo mintis suorganizuoti lietuvių futbolo vienuolikę, daugeliui atrodė tas sumanymas neįgyvendinamas: kur lėšos, kur parama, kur pritarimas? Tačiau tvirtas noras ir per sportą priminti pasauliui kenčiančios Lietuvos vardą nugalėjo visas kliūtis ir 1950 m. New Yorko aikštėse pasirodė vyties ženklu papuošta geltonai žalia uniforma Lietuvių Sporto Klubo vyrai.

Tų pačių metų futbolo pirmenybėse (New Yorko DAFB lygos "A" grupėje), mūsų vienuolikė, nepralaimėjus nei vienų rungtynių, išsikovojo meisterio vardą ir iškilo į aukštąją lygą. Lietuvių vyrai nesitenkino tik vietos pobudžio pirmenybėmis: jie visu rimtumu pretendavo į visos Amerikos mėgėjų taurę. Skindami pergalę po pergalės, mūsų vyrai įkopė į pusiaubaigminį ratą ir tik po atkaklios kovos turėjo pripažinti pergalę daugiau užgrūdintai Ludlow (Mass.). Milžiniška Amerikos spauda jau rašo apie pajėgius lietuvius sportininkus.

1951-52 metų futbolo sezono metu lietuvių futbolo vienuolikė vėl išsikovoja nugalėtojo vardą ir pakilo į aukščiausią grupę.

Čia jau papūtė kiti vėjai: susidurta su finansiškai pajėgiais senais sporto klubais, su gerų trenerių paruoštomis vienuolikėmis. Mūsų vyrai turi įtempti visas jėgas, norėdami išsilaikyti didžiųjų tarpe. Dėka nenuilstamos klubo vadovybės, pasiaukavusių žaidikų ir keletos šimtų nuoširdžių klubo rėmėjų — žiūrovų, vienuolikė jau antrieji metai be didelių reklamų, be triukšmo tvirtai laikosi tarp stipriųjų vienuolikių.

Ir štai 1954 metų New Yorko valstybės taurės rungtynėse mūsų vienuolikė tvirtais žingsniais skynė pergalę po pergalės ir gegužės mėn. 30 d. baigmėje susitiko su Queens Minerva SC. Lietuvių Sporto Klubo vyrai pasirodė patvaresni ir atkakliai kovojančią Minervą įveikė 2-1.

Mūsų vienuolikės gynikai Vitols, Vaitkevičius - Jančevskis, Jokūbaitis - Arens-Jegeris visus priešininkų antpuolius be priekaišto atlaikė. Čia vėl savo puikų gaudymo meną parodė vartininkas Vitolis.

Puolikų penketas: Sabaliauskas - Wells - Freimanis - Grasis ir Gražys prieš fiziškai stiprius Minervos gynikus negalėjo išvystyti gero žaidimo ir gausiem lietuviam žiūrovam liko daug skolingi...

Du Sabaliausko ir Gražio tikslesni padavimai vidurio puolikui Freimaniui pastarojo buvo puikiai išnaudoti. Antrame kėliny mūsų puolikai retai telankė priešininkų vartus ir visas rungtynių svoris krito gynikams. Lietuviai žiūrovai lengviau atsiduso, išgirdę baigmens teisėjo švilpuką, skelbiantį **lietuvius New Yorko valstybės taurės laimėtojais.**

A. Bagdžiūnas

Ar žinai, kad

vieno vokiečių mokslininko apskaičiavimu, Grenlandijos sala kasmet priartėja 32 mt. prie Amerikos žemyno;

kino "žvaigždžių" apgyventoje Hollywoodo miesto dalyje — Beverly Hills — yra 26 šunų ir kačių ligoninės; neseniai pradėta statyti ligoninė ir žmonėms;

pakliuvę į Afrikos saharą, nesistebėkite teradę plikas uolas, nes tik vienas penktadalis viso paviršiaus tėra smėlėtas;

LIETUVOS "Atsiminimai"
Radio Valandos
Šeštadieniais 4.45 iki 5.30 val. p.p. Stotis
WEVD 1330 k - 107.5 m
JACK J. STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE St.
HILLSIDE, N.J.
Tel
WAverly 6-3325

Užsisakykite
Darbininką 1954 m.

If cars could get divorces...

A lot of 'em would! Their owners just don't love them anymore. Tires with too many miles, one "eye" blacked, no good windshield wipers, brakes shot. Don't you be guilty of metal cruelty—it's "grounds" all right. Grounds to be buried in.

DRIVE SAFELY—the life you save may be your own!

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves ir privačius namus.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiem, ypač jaunimui, parašyta
O. SWETT MARDEN
Džiaukis gyvenimu
Kaina tik 70 centų
Gaunama:
"DARBININKO" administracijoj

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

RESORTS
GRAND OPENING
ROCKAWAY PARK HOTEL
Sundeck for use of Guests. Located convenient to all Transportation, Beach, Movies, Restaurants, Shopping Center and Church, etc. 50 single and double rooms with private and semi-private bath. Newly refurnished and decorated. Quiet and dignified. Reasonable rates. Day, week and season with cooking facilities. Early Summer Reservations secure better locations. OPEN ALL YEAR.
158 BEACH 116th STREET
BElle Harbor 5-0469.
Bertucci, Mgr.

DISPLAY
30 DAY SPRING SPECIAL
10 ALL-ALUMINUM SLIDING HALF-SCREENS
complete with tracks, custom-made
Only $49.95
STATWOOD
1282 Richmond Rd., Dongan Hills.
DO. 6-4600

BUSS. OPPORTUNITY
CLEANING & LAUNDRY STORE
Estab. 20 yrs.
FULLY EQUIPPED
30 Lb. Unit —
Gross business $25,000. Real Buy.
LA 8-2218

BEAUTY PARLOR
Established 35 years.
Newly Remodeled, Exceptional Buy
For Quick Sale
Owner ill.
HYacinth 8-9425

DRY CLEANING STORE
Established Business,
Fully Equipped with Unit.
All Drop Trade. Sacrifice—See to appreciate. Other interests.
NIghtingale 9-8520

STORAGE GARAGE & SERVICE STATION
Est. 30 yrs.
PITKIN AVE.
Real Opportunity for Reasonable Offer. Call:
Applegate 7-5758

BAR & RESTAURANT
Good Established Trade. Living Quarters — Dock Facilities—Ideal for Couple—Sacrifice due to illness — $6500.
FReeport 8-9584

Real Estate
CAMBRIA HEIGHTS — Attached house; 3 bedrooms, 2 baths, extra lavatory, full dining room, modern kitchen, dinette, beamed celling. drop living room, finished basement, 2 log-burning fireplaces, extras, private. LA. 8-3323.

ParK Slope—1st St. (8th-9th)
13 rooms — 3 baths — no basement side windows — suitable Doctor — Professional Man. Conversion.
Walking distance St. Saviours H.S.
SOuth 8-5732

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

MELSKIS SU BAŽNYČIA
Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje
Būk mums malonus
Parengė
PREL. F. BARTKUS
413 pusl. Kaina $2.00
Užsakymus siųsti
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

Tel. EVergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. Glendale, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.
60-04 Woodside Avenue Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Blvd Fresh Meadows, Flushing
219-17 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
19 West Post Road White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

BROOKLYN - NEW YORK

Stephen Bredes Jr
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

PARSTUPAS
Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaipo gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumų, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skreplevimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalninimo kietų vidurių. Prisiųskite mums $1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus $1.25; į Kanadą irgi yra $1.25.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Užsakyk savo vaikams "EGLUTĘ"!

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

NEW YORKO NAUJIENOS

Elena Kuprevičiūtė

smuikininkė, sėkmingai koncertavusi Europos įvairiuose miestuose, neseniai atvykus į Ameriką ir dalyvavusi Margučio koncerte Chicagoje, atkeliavo į New Yorką, kur pasiliks visą vasarą.

Dovanos sportininkams

Birželio 12 d. įvyks rytinės apygardos tautinės stalo teniso pirmenybės. Laimėjusiems bus įteikiamos dovanos. Šiam reikalui Liet. Karių Ramovė paskyrė 10 dol. Birželio 13 d. įvyks lauko ir miško bėgimas, šioms dovanoms "Šviesos" sambūris paskyrė dail. V. Jonyno raižinį.

Atleto Klubo

metinis susirinkimas įvyko birželio 4 d. Vietoj buvusio pirmininko Charles Michell išrinktas Lukoševičius.

Kun. St. Yla,

grįždamas iš Chicagos, kur dalyvavo Liet. Skaučių Seserijos suvažiavime, buvo sustojęs New Yorke.

Kun. Dr. J. Aviža,

prieš kurį laiką atvykęs iš Vokietijos pasisvečiuoti pas savo brolius, birželio 4 d. vėl išplaukė į Vokietiją.

Amerikos Balsas

paminėjo Columbijos universiteto 200 metr sukaktį ir ta proga pastebėjo, jog Lietuvos okupantai, klaidindami žmones, skelbia, kad Vilniaus universitetas įkurtas tik 1803 m., kai tuo tarpu ši Vilniaus aukštoji mokykla veikė nuo 1579 metų.

Taip pat paminėta 10 metų sukaktis nuo invazijos į Europą, į Normandiją. Šiai invazijai vadovavo dabartiniis prez. Eisenhoweris. Pavaizduojant iškilmes Normandijoje, pažymėta, kad jos praėjo be ypatingo džiaugsmo, nes vėl grąso naujas tironas.

Baleto vakaras

Aldonos Šlepetytės baleto studijos metinis mokinių vakaras įvyks šių metų birželio 18 d. 7 val. vakare Apreiškimo parapijos didžiojoj salėje Brooklyne. Programoje atskiri solo pasirodymai, grupiniai šokiai ir vieno veiksmo baletas "Žaislų krautuvėje" pagal Bayer muziką. Šio parengimo programa bus gerai suprantama ir mokyklinio amžiaus vaikams. Lietuvių visuomenę maloniai kviečiame atsilankyti.

PARDUODAMAS 3 šeimynų mūrinis namas su apšildymu, gerame stovyje ir gražioje vietoje. Pirkėjui bus laisvas 5 kambarių butas. Pamatyti galima kiekvieną dieną nuo 6,30 iki 9 v. vak. Kreiptis adresu: 499 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y., arba skambinti telefonu MI 1-1938.

Darbininko piknikas Woodside

Lietuviškiem laikraščiam išsilaikyti tik iš prenumeratos ir negausių skelbimų yra gana sunku. Kiekvienas laikraštis ieško dar kitokio būdo padidinti pajamas. Tam tikslui rengiami įvairūs piknikai bei kitokios pramogos, kurios sutraukia didoką skaičių lietuviškos spaudos mylėtojų bei nuoširdžių jos rėmėjų. Tokiomis progomis ne tik paremiamas laikraščio leidimas, bet atsiranda galimybė iš arčiau vieni kitus geriau pažinti, suartėti, sudaryti savotišką didžiulę laikraščio šeimą, linksmai praleisti laiką bei išgirsti nors truputėlį kultūringos programos.

Toks pirmutinis šio pavasario Darbininko organizuotas pobūvis įvyko gegužės 30 d. Woodside, National Hall parke. Nors diena buvo perkrauta kitų New Yorko ribose buvusių parengimų, tačiau Darbininko gegužinė sutraukė gana didelį gražios publikos būrį. Visi nuoširdžioje ir šventiškoje nuotaikoje leido laiką gražiame parke, šnekučiavosi su savo sutiktais prieteliais, vaišinosi alučiu bei "ciuckėnais", traukė lietuviškas dainas.

Programos pagrindinę dalį išpildė Maspetho liet. pat. choras, vad. muz. A. Vismino. Skambiai sudainavo 5 dainas: A. Vismino — Piemenėlis, Pociaus — Piauti linksma, Paulausko — Miškų gėlė ir Šimkaus — Vienas žodis nešneka ir Lietuviais esam mes gimę.

Svečius pasveikino bei trumpą žodį tarė T. Modestas Stepaitis, OFM, kuris pravedė programą. Tik gaila, kaip teko nugirsti iš buvusiųjų, dėl techniškai blogo garsiakalbio ne visi galėjo gerai girdėti.

Laimei išmėginti buvo traukiamos dovanos. Pats laimingiausias laimėjo "keturių rožių buketą", paskui ėjo "mėlynakė mergaitė — lėlė" bei gražus ir ne tuščias įvairiausių gėrybių krepšys. Šokiams grojo Joe Thomas. Platforma buvo pilnai linksmai betrepsenčiųjų. Tik daugelis nusiminė, kad ankstokai teko baigti, nes dėl rezidencinės parko vietos, miesto vadovybė neleidžia ilgiau užtrukti, kaip ligi 9 val. vakare.

Namo skirstėsi nenorom, o tai ir liudija, kad Darbininko piknikas visiems buvo mielas ir pasisekęs. **S. M.**

Antanas Sabaliauskas,

iš Brooklyno, studijavęs elektros inžineriją St. Louis universitete, baigė mokslą ir parvyko pas savo tėvelius. Po savaitės jis išvyksta į Illinois valstybę, kur gavo darbą kaip elektros inžinerius prie naujai statomos elektros jėgainės.

PATERSON, N. J.

Liūdnųjų birželio įvykių — pirmųjų bolševikinių trėmimų į Sibirą — minėjimas įvyks birželio 12 d. 7 val. vak. Piliečių Klubo salėje. Programoje A. Masionio paskaita, deklamacijos kt. Taip pat bus perskaitytas kovojančių dėl Lietuvos išlaisvinimo veiksnių bendras atsišaukimas "Į Tautą". Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Mūsų brolių neįsivaizduojamos kančios ir aukos reikalauja ,kad mes visi jungtumės į bendrą kovą, nuolat budėtumėm ir keltumėm savo balsą prieš kruvinąjį okupantą.

Irena Bražinskaitė,

nupiešusi "Trakų pilį", laimėjo antrąją vietą piešimo konkurse, kurį surengė "Paterson Evening News" visų Patersono miesto vaikams. Irena mokosi katalikiškoje Our Lady of Lourdes mokykloje, 7 skyriuje, Paterson, N. J.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė, 339 Wilson Ave. (tarp Grove ir Linden St.) Kreiptis į F. Frankovich.

PARDUODAMAS mažai vartotas pianinas. Kas norėtų apžiūrėti, tesikreipia adresu: J. Lazauskas, 337 St. Nicholas Ave., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 2-9141.

Buss. tel. Office tel. Namų tel.
Ev. 4-9672 EV. 4-6639 EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALĖ IŠNUOMOJAMA
ŠOKIAMS, VESTUVIŲ POKILIAMS IR TT.

J. Zakarauskas, Mgr.

280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

HAILE SELASIE, Etiopijos imperatorius, sveikinamas New Yorke.

J. Budrys

generalinis Lietuvos konsulas su žmona birželio 2 d. dalyvavo Etiopijos imperatoriui Haile Selassie suruoštame pobūvyje, į kurį buvo pakviesti New Yorko konsularinių įstaigų vedėjai ir jų pavaduotojai, Jungtinių Tautų delegatai bei New Yorko miesto pareigūnai. Priėmime taip pat dalyvavo vicekonsulas V. Stašinskas su žmona.

● **New Yorke** visuotinis susijaudinimas, kad policija nepajėgia apsaugoti nuo taip padažnėjusio moterų užpuldinėjimo, prievartavimo ir žudymo.

PRANEŠIMAS VADOVĖLIŲ REIKALU

Bostono lietuviai mokytojai, remiami Liet. Enciklopedijos leidėjo J. Kapočiaus ir vietos visuomenės, per pastaruosius mėnesius yra išleidę du vadovėlius dabartinėms emigracinėms lietuvių mokykloms.

"Kregždutė" II dalis, Kanadoje gyvenančio pedagogo **A. Rinkūno** parengtas vadovėlis, kuriame yra daug skaitymams medžiagos, daug aplinkos ir tėvynės pažinimo dalykų, patriotinės poezijos. Vadovėlis gausiai iliustruotas dail. T. Valiaus piešiniais ir Lietuvos vaizdais ir specialiai parengtas jagal naujausias JAV ir Kanados liet. mokyklų programas. Knygą puošia gražus dail. T. Valiaus pieštas viršelis. 184 psl.

Vadovėlis taikomas visoms liet. mokykloms ir tinka kaip skaitymų knyga vyr. pradinės mokykklos skyriams.

"Naujieji Skaitymai", J. Ambrazevičiaus, A. Skrupskelienės ir A. Vaičiulaičio parengtas skaitymų vadovėlis, taikomas pirmosioms gimnazijos klasėms, arba vyr. parapijų mokyklų skyriams. Knygoje yra liet. tautosakos ištraukų ir S. Stanevičiaus, M. Valančiaus, V. Pietario, A. Baranausko, A. Vienažindžio, Maironio, J. Biliūno, Vaižganto, V. Krėvės, P. Vaičaičio, Šatrijos Raganos, V. Mykolaičio - Putino, F. Kiršos, K. Binkio, B. Sruogos, J. Aisčio, B. Brazdžionio, A. Vaičiulaičio, J. Jankaus kūrybos ištraukos su autorių biografijomis ir fotografijomis. Taip pat duodamas rečiau vartojamų žodžių žodynas.

Lietuvių mokyklų laikytojai, mokytojai ir lietuvių vaikų tėvai yra kviečiami į talką paskleisti šiuos vertingus ir būtinus vadovėlius tarp mūsų vaikų ir jaunuolių. Knygos labai gražiai išleistos ir tinka kaip dovana kiekviena proga. Rašyti K. Mockui, 649 E. 4th St., So. Boston, Mass.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Angelų Karalienės parapijos kleb. kun. J. Aleksiūnui už sukalbėtą invokaciją, atidarant liet. kat. moterų ir mergaičių konferenciją, už suteiktą pastogę — salę. Dėkojame tos pačios par. vikarui kun. V. Pikturnai už gražų pamokslą, paskaitininkėms: T. Barziliauskienei ir V. Brazaitienei už gražias ir naudingas mintis. Didelis dėkui meninės programos dalyvėms: solistei M. Dobužinskienei, pianistei A. Kepalaitei, A. Bendoriūtei - Blekaitienei, A. Šlepetytei ir baleto studijos mokinėms, gražiai atlikusioms liksmąją programos dalį.

Konferencijai rengti komisija: M. Galdikienė, O. Dobrovolskienė, K. Dumblienė, A. Dumbrienė, P. Grigienė.

BOSTONO ŽINIOS

Ekskursija į Kennebunką

Šiais mokslo metais šv. Petro parapinę mokyklą užbaigė 38 mokiniai. Visi graduantai specialiu autobusu birželio 9 d. išvyks ir aplankys lietuvių pranciškonų vienuolyną Kennebunk Port, Maine. Graduantai čia aplankys naujai įrengtą Lurdo grotą, papiknikaus, pasimaudys gražiame pajūryje, o vakare turės pamaldas ir palaiminimą švč. Sakramentu vienuolyno koplyčioje.

Mokyklos užbaigimo aktas

Birželio 13 d. šv. Petro parapinę mokyklą baigia 38 mokiniai. Visi graduantai 9 val. ryto dalyvaus šv. Mišiose, kurias laikys ir pamokslą pasakys parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskis. Po pietų 2.30 val. salėje po bažnyčia įvyks iškilmingas mokyklos užbaigimo aktas. Iškilmingame akte dalyvaus Vliko pirmininkas kun. prel. Mykolas Krupavičius, prel. Pr. Strakauskas, parapijos kunigai ir daug kitų svečių.

Išvyko rekolekcijoms.

Birželio 7 d. trijų dienų rekolekcijoms į šv. Gabrieliaus vienuolyną išvyko kun. Albertas Kontautas ir kun. Antanas Kneižys.

Naujas arkivyskupo pagelbininkas

Bostono arkivyskupo nauju pagelbininku šv. Tėvas paskyrė prel. J. F. Minihan, buvusį ilgametį Bostono kurijos kancelerį, šv. Katrinos Senietės parapijos kleboną Norwood Mass.

Šaukiamas susirikimas

Birželio 8 d. 7.30 val. vak. parapijos salėje prie E. 7-tos gatvės šaukiamas Lietuvos Dukterų draugijos susirikimas.

Sodaliečių pamaldos

Ketvirtadienį, birželio 10 d. 7.30 val. vak. šv. Petro parapijos sodalicijos pamaldos. Tuoj po šių pamaldų salėje po bažnyčia jų susirinkimas.

Kun. J. Žuromskis

gegužės 24 d. buvo pakviestas atkalbėti maldą Bostono miesto tarybos posėdy.

"Laisvės Varpo" radijo programoje

dažnai kalbama lietuvybės išlaikymo klausimais ir Lietuvos vadavimo reikalais. Programoje dalyvauja daug kultūrininkų, rašytojų ir dainininkų. Būdama grynai kultūrine radijo programa, turi daug sunkumų su lėšomis. Tam reikalui yra skelbiamas radijo rėmėjų vajus. Radijo vadovybė kviečia visus lietuvius būti "Laisvės Varpo" rėmėjais. Be to, broktoniečiai liepos 18 d. prie "Lietuvių bakūžės" Brocktone rengia pikniką, kurio visas pelnas skiriamas šiai radijo programai paremti.

Mirusieji

Vincentas Gedeminskas, 74 metų, gyvenęs 57 Gates St.., mirė gegužės 28 d. Velionis paliko žmoną, dukterį ir du sūnus.

Rožė Bražienė, 75 metų, gyv. 913 E. 4th St., mirė gegužės 26 d. Liko vyras ir duktė.

Jurgis Volungevičius, 60 m. gyv. 43 Moultrie St., Dorchester, Mass., mirė gegužės 29 d. Liko žmona Juozapina, duktė ir du sūnūs.

Veronika Bernotienė, 65 metų, gyv. P St., mirė geg. 29. Liko trys dukterys ir trys sūnūs.

Albertas Čiriūnas, 36 metų, gyv. P St. Mirė geg. 29. Liko žmona, du maži vaikai, tėvas, motina ir sesuo.

Visi mirusieji palaidoti N. Kalvarijos kapinėse, atlydėjus po gedulingų pamaldų šv. Petro bažnyčioje.

BARASEVIČIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

LDS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Kat. Darbininkų Sgos N. Anglijos Apskrities suvažiavimas šaukiamas birželio 13 d. šv. Petro lietuvių par. salėje So. Boston, Mass. Suvažiavimas prasidės 1 val. p. p. Darbotvarkėje numatyta: 1. suvažiavimo atidarymas, malda, 2. mandatų priėmimas, registracija, 3. prezidiumo rinkimas, 4 sveikinamosios kalbos, 5. praeito suvažiavimo protokolo skaitymas, 6.. Apskrities valdybos pranešimai, 7. Centro Valdybos pranešimas organizacijos reikalais, 8. sumanymai, įnešimai ir jų svarstymas, 9. atstovų rinkimas į LDS seimą, 10. Apskrities Valdybos rinkimas. 11. suvažiavimo uždarymas, malda. Visos N. Anglijos LDS kuopos prašomos išrinkti ir prisiųsti savo atstovus. Pageidaujama, kad dalyvautų kiek galima daugiau atstovų ir LDS narių.

LDS N. Anglijos Apskr. valdyba:
Dvasios vadas
kun. J. Bernatonis
Pirmininkas
Vladas Paulauskas
Raštininkas
Thomas Versiackas.

Pradeda atostogas

Šv. Petro par. mokykla birželio 10 d. užbaigia mokslo metus. Ta proga visi mokyklos mokiniai dalyvaus šv. Mišiose 9 val. ryto. Mišios bus laikomos jų intencija. Mišių metu giedos visi mokyklos mokiniai. Po pamaldų bažnytinėje salėje bus mokslo metų užbaigimo programa ir dalinami mokslo pažymėjimai.

Susituokė

Gegužės 30 d. šv. Petro bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė Balys Rožėnas iš Brocktono su Leonora Daniuliūtė, kuri gyveno 185 W. 8th St., So. Bostone.

Pakrikštyta

Gegužės mėn. 30 d. šv. Petro parap. bažnyčioje pakrikštyta Prano Drabavičiaus ir Albertos Geiser-Drabavičienės duktė Robertos ir Onos vardais. Tėvai gyvena 91 Shirley gatvė, Roxbury.

Belgų Kongo, Ruandos srities, čiabūviai visi yra beveik 2 metrų aukščio, o jų karaliukas siekia 2 mt. ir 7 cm., turi automobilį, moka 5 kalbas ir turi 250 žmonų.

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

Balsuokite tiktai už naująją lokalo valdybą ir naująjį delegatą

Jau šešerius metus išvaldė lokalą. Užtenka. Užtenka diktatūros ir deskriminacijos. Rinkime naujus žmones. Nariai privalo visi būti lygūs!

Paskutiniame lokalo susirinkime nominuoti delegato pareigoms ir į Pildomąją Tarybą šie nauji žmonės: Jonas Hermanas delegatu, Jurgis Žarolis pirmininku, Pranas Vaitukaitis protokolų sekr., Bronius Sutkus iždo sekr., St. Indrelis Trade Boardo nariu, Pranas Spūdis Joint Boardo nariu ir K. Dobrovolskis Pild. Tarybos nariu.

Naujieji žmonės vykdys šiuos mūsų bendrus kasdieninius reikalus:

1. Visiem skyriaus nariam privalo būti lygus ir teisingas patarnavimas.

2. Žmonių sudėti pinigai privalo būti taupomi. Neleistina tai, kad senoji lokalo valdyba išmėtė tūkstančius dolerių bankietams ir įvairiom bevertėm komisijom.

3. Kiekvieno padoraus lietuvio pareiga remti lietuvių tautos išlaisvinimo kovą. Tuo tarpu senoji valdyba šią kovą ignoravo ir pritarė komunistų "Laisvės" šmeižtams.

4. Kiekvienos dirbtuvės darbininkai privalo turėti nors vieną susirinkimą į metus ir išsirinkti dirbtuvės komisiją ir jos pirmininką (čermoną), ne taip kaip iki šiol senoji valdyba praktikavo, viską išviršaus skirdama. O jei kur ir šaukdavo, tai tik darbininkus išbarti.

5. 1952 metais lokalo yra priimta prieškomunistinė rezoliucija, kurioje sakoma, kad komunistas negali užimti betkurių oficialių pareigų unijos vadovybėje. Šis nutarimas neatšauktas. Bet senoji valdyba elgėsi priešingai — ji terorizavo ir deskriminavo visus lietuvius, nusistačiusius prieš komunistus. Tas privalo būti atitaisyta.

6. Senos valdybos įvesta "pašpartų" sistema privalo būti panaikinta. Pilnai užtenka unijos nario kortelės, kad narys galėtų dalyvauti lokalo susirinkimuose.

7. Negali būti draudžiama unijos nariui išreikšti savo nuomonę lokalo susirinkimuose ar savo dirbtuvės, ar bendrais siuvėjų reikalais. Senosios valdybos įvesta diktatūra bus pašalinta.

Siuvėjų Rinkimų Komisija

Įsigykite ką tik iš spaudos išėjusią, kultūros žurnalo "Aidų" premijuotą A. Maceinos knygą

SAULĖS GIESMĖ

Joje šis didysis mūsų mintytojas giliai, įdomiai ir visiems suprantamai gvildena šv. Pranciškaus gyvenimo reikšmę ir palikimą žmonijai.

Išleido PREL. PRANCIŠKUS JURAS,
94 Bradford St., Lawrence, Mass.
Spaudė T. T. PRANCIŠKONŲ spaustuvė
Aplanką piešė T. Valius

Gražiai įrišta, 458 p. Kaina $5.00.

KREIPTIS: Į "DARBININKĄ" ARBA PAS LEIDĖJĄ